

HELIS

REVISTĂ DE CULTURĂ - ISSN 1584-5672 • ANUL IV, nr. 12 (44), decembrie 2006 • Apare lunar la SLOBOZIA • 1,0 LEI

Editor:

Asociația
Culturală
HELIS

Un reper al culturii noastre

În acest an, printre câștigătorii Premiilor Criticii Muzicale se afla și Centrul Cultural UNESCO „Ionel Perlea” – Ialomița, căruia i s-a acordat PREMIUL ANIVERSAR pentru realizarea celor 15 ediții ale Festivalului și Concursului Național de Interpretare a Liedului „Ionel Perlea”. Ceremonia de acordare a premiilor a avut loc pe 28 noiembrie la Palatul Cotroceni, în prezența reprezentanților de marcă ai vieții muzicale românești.

Decernarea acestui premiu este o mare onoare și satisfacție pentru județul Ialomița, pentru organizatorii Festivalului: Consiliul Județean Ialomița, Centrul Cultural UNESCO Ionel Perlea și Uniunea Criticilor, Redactorilor și Realizatorilor Muzicali Mihail Jora - București. Din partea Sloboziei au fost prezenți la acest eveniment președintele Consiliului Județean Ialomița, prof. Silviu Ciupercă, directorul Centrului Cultural Ionel Perlea, Doina Roșca, directorul Bibliotecii Județene „Ștefan Bănulescu”, Mihaela Racovițeanu, directorul Colegiului Național Mihaela Viteazul, prof. Nicolae Stan și scriitorul Ștefan Codrin, care au trăit bucuria decernării premiului, prin care Festivalul Ionel Perlea este recunoscut, încă o dată, drept un eveniment cultural de valoare națională. Prin acest premiu Centrul Cultural „Ionel Perlea” se lăturează instituțiilor muzicale de referință

PREMIUL CRITICII MUZICALE PENTRU FESTIVALUL 11 CONCURSUL NAȚIONAL DE INTERPRETARE A LIEDULUI „IONEL PERLEA”

distinse cu premii aniversare: Opera Națională din Iași și Filamonica Dinu Lipăti din Satu Mare. O recunoaștere care onorează, dar implică și o mare responsabilitate pentru organizatorii Festivalului „Ionel Perlea”.

Încheiem citându-l pe prof. univ. dr. Grigore Constantinescu: „O istorie de cincisprezece ediții spune mult despre actul de cultură ce se întâmplă în fiecare lună mai în câmpii ialomițeană, având drept reper Centrul Cultural UNESCO „Ionel Perlea”. Volumul de lieduri este, în cea de a doua versiune editată acum de Centrul Cultural din Slobozia un autentic reper valonic al muzicii românești. Iată un merit de perenitate care se îmbină cu arta măștrilor interpreți din jurile Concursului și programele

Festivalului și care dau aripi afirmării noilor talente.

Țineri fără bătrânețe, ideal al basmelor strămoșilor noștri, are în aceste pagini de muzică o semnificație aparte. Generațiile componistice se confruntă cu cele interpretative, iar Ionel Perlea continuă astfel să fie prezent și actual în acest prim deceniu al secolului XXI. Oare cene-am putea dori mai mult, ca organizatori și beneficiari de artă muzicală națională? În obiceiul excelenței primirii a gazdelor ialomițene, prin cei care răspund modul concret de viață culturală a Sloboziei, ediția a XV-ane-a prilejuit bucuria de a se păstra la nivelul unei sărbători de primăvară, Centrul Cultural „Ionel Perlea” devenind pentru trei zile un reper al culturii noastre. Oare ce ne-am putea dori mai mult, ca organizatori și beneficiari de artă muzicală națională?”

Nicolae Tache

**Membrilor fondatori,
colaboratorilor,
sponsorilor, tipografilor,
tuturor prietenilor
Asociației Culturale
HELIS,
LA MULȚI ANI !**

Primele cărciumi ale Sloboziei

“Biserica și cărciuma – oricât de surprinzătoare apare apropierea – sînt cele două centre de adunare a satului, unde personalitatea individului se dizolvă în aceea a grupului, unde se nasc ideile și reprezentările colective, unde acțiunea intermentală găsește nu numai cadrul cel mai favorabil, dar și cel mai sigur, din punct de vedere al repetiției (frecventarea bisericii este cel puțin săptămânală, cea a cărciumii poate chiar zilnică, dacă se ține seama de cântăcirile de vin consumate...” (Florin Constantiniu, *Aspecte ale mentalității colective sîntesc în societatea medievală românească*, 1974)

În evul mediu, în Europa, dar și în țările române, o importanță sursă de venit pentru feudați o reprezentau monopoliurile de pe domeniile lor, numite banalități. Țăranul nu putea folosi decât moara, teascul și cuptorul seniorului, plăindu-i pentru acestea o taxă. Cel mai profitabil monopol era însă cărciumăritul, mai ales la români, care “de beție (...) nu se dau în lături; plăcerea lor cea mare este totuși să întindă mese de la a șasea oră din zi până la trei noaptea, uneori chiar până în zorii zilei, și să se îndoaie cu vin până ce varsă”¹.

Pe moșia mănăstirii Slobozia, privilegiul de a deține cărciumi era apărut cu foarte multă hotărâre,

egumenii justificând că lăcașul se află la răscrucea a două drumuri importante sau “patru capete de drum”, ceea ce face ca mănăstirea “niciodată (să) nu să aple fără de cheltuiele și fără de mosafiri”². Mănăstirea deține numeroase vie, permise ca danii sau cumpărate, în dealul Năeniilor (în jur de 40 de pogoane), la Văleni, la Măstănești și în alte locuri din fostul județ Saac (azi aflat în județele Prahova și Buzău). Cu astfel de proprietăți mănăstirea obține, cu siguranță, o producție frumoasă de vin, vândută în primele cărciumi ale locului. La 1807, în incinta mănăstirii se afla suficient vin pentru a stinge un incendiu. După cum relatează generalul

Langeron, 5 soldați ruși și 4 bulgari sunt aseși în mănăstirea fortificată și rezistă cu succes în fața a 300 de turci. La un moment dat, “turcii, neputând sili această imensă garnizoană să se predea, au vrut să dea foc porții. Bulgarii neavând desulă apă, au stins focul cu vin”³.

În afară de vin, o băutură des întâlnită în târgurile din sudul țărilor române, unde cultura viței de vie este mai rar întâlnită, era braga. Aceasta este înlocuită, treptat, de bere. Un producător de bere, Vasile Berar, întâlnim, de exemplu, în 1652, la Iași, când acesta este martor la vânzarea unei vii⁴. Dar berea pătrunde masiv în țările române abia în sec. XIX-XX.

Mult mai popular este rachiul sau țuca la români. Deși unii dintre semenii noștri și-ar dori să creadă că țuca este cel puțin la fel de veche ca și poporul român, va trebui să-i dezamăgim și să-i asigurăm că această băutură pătrunde la noi abia în sec. XVII- XVIII.

Vitalie Buzu

(continuare în pagina 10)

SUB SEMNUL LUI IONEL PERLEA

Premiile Criticii Muzicale pe anul 2006

Manifestări muzicale prilejuite de aniversarea nașterii lui Ionel Perlea

Zilele de 9 și 10 decembrie 2006 au fost dedicate omagierii lui Ionel Perlea, de la a cărui naștere se împlinesc 106 ani. Cu acest prilej, Consiliul Județean Ialomița, Centrul Cultural UNESCO "Ionel Perlea" și Uniunea Criticilor Muzicali "Mihail Jora" din București au organizat un Concert și prezentarea unui film de televiziune.

Concertul "Bijuterii ale artei lirice", susținut în data de 9 decembrie în Sala de Festivități a Centrului Cultural "Ionel Perlea", a reunit cinci dintre cele mai valoroase voci ale studenților Academiei Naționale de Muzică din București, clasa profesorului Ionel Voinea: tenorul Cătălin Mustașă, soprana Veronica Anușca, baritonul Iuri Biple, soprana Luminița Andrei și mezzosoprana Emanuela Pascu. A acompaniat pianista Andreiana Roșca.

Fiecare arie a fost comentată și explicată publicului de către prof. univ. dr. Grigore Constantinescu. "Serena da lui Don Juan" de Ceaikovski și "Aria ampaniei" din "Don Giovanni" de Mozart în interpretarea tenorului Iuri Biple au electrizat publicul (Iuri Biple este câștigătorul ediției a XIV-a a Concursului "Ionel Perlea"). Pentru că în 2006 s-a celebrat Anul Mozart, programul concertului a inclus cele mai cunoscute arii de operă de Mozart.

- George Grigoriu - Muzica - Catalin Mustata (tenor)
- Leo Delibes - Les filles de Cadix - Veronica Anușca (soprană)
- P.I. Ceaikovski - Serena da lui Don Juan - Iuri Tiple (bariton)

- G. Cavadia - Umbra - Luminița Andrei (soprană)
 - Mozart - "Nunta..." - Cherubino - Emanuela Pascu (mezzo)
 - Mozart - "Don Giovanni" - Aria ampaniei - Iuri Tiple
 - Mozart - "Così..."
 - Despina - Una donna a quindici ani - Veronica Anusca
 - Despina - In uomini, in soldati - Luminița Andrei
 - F. Lehár - "Văduva..." - Duet Hannah / Danilo Luminița Andrei / Cătălin Mustașă
 - J. Offenbach - "Poveștile..." - arie Olympia - Veronica Anusca
 - G. Rossini - "Bărbierul..." - Duet Figaro / Rosina Iuri Tiple / Emanuela Pascu
 - arie Almaviva - Cătălin Mustașă
 - G. Bizet - "Carmen" - Chanson bohème - Emanuela Pascu
- În încheiere: Brindisi

Centrul Cultural UNESCO "Ionel Perlea" se numără printre laureații Premiilor criticii muzicale pe anul 2006, care au fost decernate în seara de 28 noiembrie 2006, la Palatul Cotroceni. Manifestarea a fost prezentată de președintele Uniunii Criticilor Muzicali, prof. dr. Grigore Constantinescu, de președintele Forumului Muzical Român, Smaranda Opeanu-Bunea și de Costin Popa, redactor șef al revistei *Melos*.

PREMIUL ANIVERSARE

Opera Națională din Iași

Director General - Dirijorul Corneliu Calistru
Pentru o jumătate de secol de istoria teatrului (1956 - 2006)

Filarmonica "Dinu Lipatti" din Satu Mare

Director General - Violonistul Rudolf Fatyol
Pentru 25 de ani de organizare a Galelor Tinerilor Interpreți, în colaborare cu Uniunea Criticilor Muzicali (1981 - 2006)

Centrul Cultural UNESCO "Ionel Perlea" din Slobozia - Ialomița

Director - Doina Roșca
Pentru realizarea a celor 15 ediții ale Festivalului și Concursului Național de Interpretarea Liedului "Ionel Perlea", în colaborare cu Uniunea Criticilor Muzicali (1992 - 2006)

PREMIILE MELOS

Pianista Alexandra Costin

Flautista Cristina Elena Bojin

Violoncelista Laura Buruiană

PREMIUL FORUMULUI MUZICAL ROMÂN

Pianistul Andrei Licarș

PREMIILE MAGNUM

Pianista Dana Borsan

Scenograful Cătălin Arborescu - Director General ONB

PREMIILE "LUDOVIC SPIESS"

Soprana Irina Iordăchescu

Dr. Nicolae Dănilă - Președinte executiv BCR

PREMIUL SPECIAL

J&R - Director Stelian Savinuşă

PREMIILE MEDIA

Olgă Grigorescu (realizator Radio)

Florica Gheorghiescu (Realizator TvR)

PREMIUL DE EXCELENȚĂ

Stela Popescu

PREMIUL „MAESTRO”

David Ohanesian

Memorial Dorin Teodorescu - Voievodul operetei românești -

Pe 10 decembrie, tot la Centrul Cultural, a avut loc prezentarea filmului de televiziune "Maeștrii", realizat de Luminița Constantinescu, dedicat lui Dorin Teodorescu. Prof. Univ. dr. Grigore Constantinescu a comentat în mod emoționant acest film. Transcriem pentru cititorii noștri câteva fragmente din prezentarea domnului Constantinescu.

"Liric prin excelență, Dorin Teodorescu s-a ilustrat prin înfrinșarea și degajarea cu care abordează orice partitură, de la aria de performanță cu acute susținute cu briu, ca în "Secretul lui Marco Polo", până la pateticul "Zi-i Bișan!" din "Contesa Maritza" sau până la duioasa arie, "Când sârmanul meu tată" a lui Adam din "Vânzătorul de păsări", interpretată într-un fel de oaptă muzicală fin nuanșată.

Avea toate daturile dumnezeiești pentru a realiza o carieră artistică impecabilă, carismă de prinț, voce de tenor caldă, egală în toate registrele, superbă în acut, dicțiune de cristal, inteligență scenică înăscută. Fusese descoperit de Ion Dacian, în momentul când simțea că teatrul de operă îi căuta o vedetă pentru sfârșitul de secol, și-l a adus pe scena din Splaiul Independenței, spre a-i preda tafeta generației de sacrificiu a operetei românești.

După aceea perioadă de entuziasm a începutului de veac sub zodia marelui N. Leonard, a urmat în anii 1950 - 1960 o etapă de consolidare a operetei naționale sub aripa zborului înalt a lui I. Dacian.

"Lăsați-mă să cânt", "Ara Lugojara", "Plutașul de pe Bistrița", "Lysistrata", dar și "Văduva veselă", "Contesa Maritza", "Păra surășului", "Vânzătorul de păsări", "Liliacul", "O noapte la Veneția", trebuiau să-și continue seria succeselor.

"Important este că statutul de vedetă să-și fie acordat de public" declara Dorin Teodorescu, cu modestia omului care a trecut prin sита acestui neapărat judecător al interpreților.

Nimic însă nu îl poate înlocui, în lumina soarelui, în raza reflectoarelor, la rampa scenei, pe ecranul televizorului sau a difuzorului radioului, pretutindeni unde el s-a dus cu bucurie, să ne dănuie cu bogata lui avere... vocea și muzica".

Doina Roșca

CRONICA VOIOASĂ

O idee literară

Dan Stanca este unul din puținii prozatori români care are *idei literare*, nucleu intelectual care are o conferă o desfășurare plastică, textuală. Acestui procedeu literar i se aduce acuza *artificialității* discursului prozastic. Într-un oarecare sens, este adevărat: asemenea manieră de a construi un roman este una „convențională”, destinată unui public aparte, informat, cultivat, care a consumat numeroase modalități de a scrie, încât acum, post-historic, îți poate permite să contemple jocul pur al narativității și al tensiunii „temelor generale”. Pe de altă parte, piața literară abundă în năvăliri naratologice, într-un entuziasm sub-literar al unui *mimesis* „autentic”, adică unul a cărui miză este *copierea* conștientă a „sălbaticii” realității, fără să pună preț pe vreo evaluare sintetică a fenomenelor contemporane, pe care, apoi, să le nareze ca *idei literare*, cum spuneam mai sus. Încât apariția unei astfel de voci prozastice, „culte”, este o salvare în sine a prozei românești contemporane, este un merit al direcției, al sensului înaintării ei.

Romanul *Muntele viu* (Editura Polirom, 1998) este un astfel de ultim exemplu. Autorul, Dan Stanca, are grijă să-și aproprie un narator cu care să colaboreze natural: cult, speculativ, „fanatic” al ideilor, esențializat și complicat. Iar „cuvântul”

acestui narator se materializează într-un roman care are drept temă *nihilismul* contemporan. O temă imaginată, dar născută dintr-o tendință real-nihilistă a pesăturii sociale în care trăim.

Personajul narator este profesorul de istorie Enescu, un om între două vârste, blazat, îngenucheat de istoriei și mediocritate, dar păstrând vie tensiunea spiritului, a desfășurării lui speculative. O subtemă este aceea a cuplului *dascăl-discipol*, prin profesorul Enescu-discipolul Benedict. Pentru vulgular cititor, naratorul introduce tema falsă a homosexualității celor doi, iar vulgular (vecini de bloc) mușcă agresiv și suburban din această ocazie, scriind cu fecale pe ușa profesorului „Homosexualul?”. În realitate este înfățișată *tubirea pură*, ideatică, de natură consubstanțială, a două persoane cu un *physis* asemănător: însă una profetic-teoretică (profesorul), iar cealaltă înclinată către acțiunea mântuitoare (discipolul).

Lupta lor este dusă împotriva *nihilismului epocii actuale*: degradarea moravurilor, hoția, banditismul, egalitarismul, tradiționalismul ignorant, subdezvoltarea, snobismul, politicianismul... Acest ablon real este sursa terorismului, a exaltării, a extremismului. Tot mai des apar grupuri protestatare, născute din „mizerie”, cu scop purificator, dar cu mani-festări suburbane, fără adăncime și sfințenie

reală. Este cazul atacului de la Sexy-clubul bucureștean, unde un grup de tineri a distrus tot, ca protest simbolic față de ratarea acestei lumi.

Dar profesorul Enescu își formează elevul pentru calea *sfințeniei* adevărate, a *sacrificiului viu*, a învierii profanului (naturii) prin sacralitate. (De altfel, linia eliadescă este uor de descusut în structura romanului.) Povestea este complicată print-o căutare fals detectivistă, de către poliție, a celui ce provocase un incendiu la începutul derulării unui film, „Dezertorul”, într-un cinematograful de lux al capitalei. Un tânăr mascat, proiectat în fabulos, sfâșie ecranul de până și incendiază, apoi dispare. Restul este, firește, simbolic-li vresc: se distruge *pânza iluziilor* care captează lumea actuală, aluzie străvezie la peștera-închisoare platoniciană. Bineînțeles, tânărul era Benedict, catarul... Toate căutările poliției, discuțiile dintre un secretar de stat și profesorul Enescu – sunt pretexte narative de a aprofunda teoretic tema nihilismului. Puniți carea muntelui (a naturii), în final „învierea” lui prin intrarea sacrificială a lui Benedict în însăși inima lui, sacralizându-l – este, desigur, o soluție narativă simbolistă, un pic forțată, în linia a teme, a *excesului* pe care ea-l presupune cu... necesitate.

Poate, uneori, în fluxul avântat al ideilor, al expunerii lor cu vervă, cu „fanatism”, apar și unele stridențe stilistice, unele disonanțe exprimate chiar la nivelul elementar al frazării. Dar, cum am spus mai sus, ele fac parte din regula jocului, ele sunt arborescențele naturale ale unui stil pe măsura nervozității deconstructive a epocii.

O carte care se lecturează cu plăcere „alfabetizată”, speculativ-teoretică, umărită și trăită de un lector pe măsură.

FRAGMENTE

2006 a fost un an instabil din toate punctele de vedere. Dizlocările masive din foarte multe zone ale societății românești au produs cutremure greu de suportat. Ne convine sau nu, 2006 a adus mari schimbări, a distrus înepții, ne-a dus înainte. Zi de zi am avut evenimente care ne-au ținut atenția trează: inundații, gripă aviară, prețuri ca boabele de mercur, războiul dintre Băsescu și Patriciu, monitorizări UE, un pas până la ea, ruperea PNL, lîmpezirea PSD, demnitari luapți de guler cu adevărat, revolta pușcăriilor, fotbal și politicieni analfabeți, demascarea turnătorilor, posturi de televiziune cât cuprinde, cu ajutorul cărora, chiar dacă se bate apa-n piua, poți ajunge la o concluzie cât de cât corectă, etc. Trăgând linie, toată această vînzoleală aparent haotică se limpezește încet-încet, rămânând concluzia că suntem vii și înaintăm. E o evoluție accelerată și spectaculoasă de care încă nu ne dăm seama. Ne adaptăm, e singura soluție.

Cel mai greu se adaptează, paradoxal, scriitorul român. Dar nici el nu are de ales.

Asociația Culturală HELISS lobozia se află în al patrulea an de „funcționare”. Deși am avut mai puțin bani, anul acesta a fost un an al culegerii roadelor. Revista HELIS a căpătat notorietate, a ajuns la numărul 44, a primit premiul Asociației Române pentru Patrimoniul pentru contribuția la întărirea culturii regionale și valorificarea fondului cultural local.

Au fost mai puțin acțiuni, dar cea de la Piscu Crăsani e de departe o reușită extraordinară.

Dar, peste toate, activitatea Editurii HELIS a atins, în 2006, un vîrf greu de atins. La Salonul de Carte, organizat de Biblioteca Județeană „Teofil Bănuțescu” în această toamnă, Editura HELIS a avut mai mult de jumătate de panou cu cărți ale

autorilor ialomișeni, ceea ce e noutate absolută pentru aceste meleaguri. Autorii din zonă, nu puțin, au prins curaj și au început să scrie și datorită editurii noastre. Aici s-au tipărit cărțile: „Spionajul psihic” și „Războiul geoclimatic”, semnate de col. dr. Emil Strănu, lucrarea de doctorat „Creația folclorică – proces deschis” a dr. Eugen Sandu, volumul de poezii „Ingerințe”, al poetului Anghel Macedon, alt volum de poezii, „Artasingurătății”, semnat de Dan Elias, „Aezări și monumente ialomișene”, semnată de neobositul drd. Teofil Grigorescu, „Vasile Alecsandri și cazul Miorișă – o anchetă literară”, semnată de Alexandru Bulandra, „Folclor din Giurgeni”, semnată de M. Runcanu, Gh. Marinel, N. Iancu, C. Obrejan și „Baladierul” lui Șerban Codrin. Toate sunt extraordinare, dar excepționale mi se par cărțile semnate de Dan Elias, Alexandru Bulandra și Șerban Codrin.

Prietenii nu m-au părăsit nici acum. Mulțumesc din suflet lui Marian Teodorescu, lui Mihai Ionipă, domnului Telea, specialiștilor de la Muzeul Județean, de la Muzeul Agriculturii din România, de la Centrul Creației Populare, de la Centrul Cultural UNESCO „Ionel Perlea”, de la Biblioteca Județeană, tipograful de la SCTIGRIS COM, inginerului Virgil Măierean, lui Gabi Vasilev. Într-un fel sau altul, toți au contribuit la apariția revistei, la tipărirea excepționalelor cărți. Dar, peste toți și toate, cele mai mari mulțumiri le merită domnul **Viorel Iagăr**, care a sponsorizat, în afară de revistă, apariția cărților „Spionajul psihic”, a lui Emil Strănu, „Vasile Alecsandri și cazul Miorișă”, a lui Alexandru Bulandra și „Baladierul” lui Șerban Codrin. Viorel Iagăr a cheltuit pentru activitățile noastre, în 2006, peste 100 de milioane de lei. Mi-a spus că nu-i pare rău. Și-i dau dreptate. E un om de afaceri mai rar, pentru că are și cultură și mai de-a-ia la alții.

Mulțumim pentru ajutor!

Gheorghe Dobre

72 Psalmul lui Asaf Psalmul 72

Dumnezeu lui Israel bun e celor drepti
și celor care răvărită picioarele, dar rămân în pelepși.
Am răvnit spre cei fără de lege pe care păcătoșii lor
văzând
și cu alți păcătoși eu m-am pus la rând.
Nu am văzut privire spre moartea lor
și nicăieri vre-o neliniște la al meu popor.
Cuprînși de mândrie răii s-au îmbrăcat cu nedreptate
și fără frică de Domnul s-au unit cu păgânătate.
Nedreptatea lor ca zeama din seu va ieși
Când pedeapsa Domnului îi va dogori.
Pus-au împotriva cerului gura
și pe pământ au sădit răul pe toată arătura.
Norodul meu nu se va mânia
și cu multă rugăciune răul va alunga.
și auzis:
A văzut toate astea, Bunul Dumnezeu
Așa se ruga și în graia poporul meu.
Iată, Doamne păcătoșii și cei care au cuprins bogăție
În deert au îndreptat inima lor cea pustie.
Măinile am spălat întru cei nevinovați
Am spus credințioșilor să fie curași,
Că sunt neamul fiilor tăi, cum am făgăduit
Spune, Doamne, dacă prearamăm greșit?
Până vor ajunge vremea de apoi,
Ai grijă, Domne, și ne iartă pe noi.
Căci răii în pustie s-au stins
și seul mării ca în vis s-a aprins.
S-a aprins, Doamne și inima mea
La tine în palmele mele vin cu ea.
Eu ce am voit, Doamne pe pământ?
Doar rugăciunea Ta și sfântul Cuvânt.
La fața Sionului pun sufletul meu
La Tine vreau să ajung, Bunul meu Dumnezeu

16.08.2006 - Buzău

Aurel Anghel

efectul de fluture

#

lipit de realitate
adică de un cu vânt
adică de cea mai tare iluzie
până ajunge să te-nfă^oare
otrăvitoare
ca o pânză de păianjen

po^oti din degete
°i ea își inundă simpurile
creierul
°i nu mai înșelegi nimic

de fapt
acesta e scopul
să nu mai poți să visezi cu adevărat
adică să nu mai poți să trăiești cu adevărat
adică să nu mai poți să trăiești fără cu vint

fără tine
adică

#

cât cer
dragii mei
o pungă plină de lumină
cât suflul tău

o creangă frântă-ntr-o pădure
frumoasă pentru ea
moartă pentru ea
neracordată la nimic
murind în sine
doar cu cerul deasupra
fără nici o moleculă omenească primprejur
înconjurată de eternitate
scârbită de eternitate
dorind să moară ca orice ființă
adică în singurătate
în libertate
în ...

pungă plină de lumină
la gura ta

°i avionul prăbușindu-se
în golul de aer
iscat de o respirație
care parcă-i a mea...

calea trezirii

#

să ai a^a un vis
trosnind de împliniri
ca °i cum s-ar aduna
toate bunățile lumii
°i te-ar ciuguli
din toate părțile

°i tu să nu °tii cum să le faci
fașă, pentru că habar n-ai că domni
că visezi
că cineva se joacă rânjin
cu tine

°i mori
fericit
în somn

#

e aiurea ideea
să mori în somn
strivit de bunătați
a^a că e mai bine să te trezești
să zici
ce de lucruri inutile
ca Socrate
în piașă
să-ți iei destinul de urechi
să-l bagi în buzunar
ca pe-un breloc

°i să pui mâna să trăiești
pentru că nu ai
altă soluție.

#

păi, cum să nu
cum să nu te simți viu
când te tai
ca prostul
cu cușitul
în bucătărie

cum să nu te simți
extraordinar de viu
când reușești să treci strada
fără să pășești nimic
°i
ajuns pe partea cealaltă
să nimeriști într-o altă dimensiune
din care poți să privești înapoi
°i să vezi
extraordinar de clar
cât de singur ești
°i cât de ireal

#

nu-i a^a că e mai bine
să fii treaz
să simți că te doare spatele
să răcești
să n-ai bani
să citești ziare
să-ți asculți °efii
să le dai dreptate
să-i înjuți în gând
să faci
într-un cuvânt

tot ce trebuie făcut
pe lumea asta

pentru că e aiurea
e aproape obscen
să mori în somn
fericit, adică
strivit de bunătați

Gheorghe Dobre

#

lovești în marginile zilei
ca °i cum ai încerca un peneu
verde
suspicios, mirat, iritat
că nu °tii pe ce dai banii
că habar n-ai ce-i dincolo
de coajă

#

să-ți cari pluta-n spinare
chiar °i când nu mai ai nevoie
de ea
să ai spatele plin
de obiecte care te-au ajutat
°i nu mai poți scăpa de ele
pentru că nu vrei
sau pentru că nu te mai poți ridica
de sub muntele de lucruri inutile

ho țărâte să te mai naști
o dată

#

bezna
motorul iluziilor de tot felul
bălăceală mult plăcută suflutului tău
dus înainte de o segmentare
subtilă a clipei
ca pași albinei pe o floare
rătăciată
noaptea

de tot ce ține-n el
ca o piele
care-ți dă impresia
că exiști

#

ceasul din moleculele tale
gândind uși gândul
că poate se rupe cu tine
firul tradiției

Te-ntorci în zori...

Postfață la volumul
„Exerciții de dragoste cu zeii lui Gheorghe Dobre“

Cuvânt de bun rămas

Terminasem insolita călătorie prin cea mai incitantă carte de poezie pe care am citit-o în ultima vreme. Eram bucuros că am reușit, că am ajuns într-un fel să străbat spațiul poetic al unuia dintre cei mai mari și mai necunoscuți poeți contemporani, Gheorghe Dobre.

Pusesem punct, dar n-au trecut nici 24 de ore și nevoia de a reveni mă apăsa aproape ca o obsesie. Oare de ce?

Mai întâi că abia după ce am scris-o, am citit și referințele critice de la sfârșit, unele dintre ele de o desăvârșită competență. Am fost bucuros să constat că numeroase idei pe care le-am emis și susținut se aflau ca puncte de vedere și în viziunea altora asupra acestei cărți.

Una din aceste idei nu-mi dă pace. Aceea a necesității revenirii, a prea puținului înpeles al unora dintre poeme, a derapajelor aproape obligatorii în câteva cazuri, deoarece cartea aceasta nu este uor nici de citit și nici de înpeles. Ce să mai zicem de a te apuca să o prezinți ca pe o lectură deosebită, să scrii și să faci lumină acolo unde, uneori, chiar poetul construiește aproape pe întuneric.

Ideea revenirii este incitantă și pentru că este aceea care deschide cartea de la primul grupaj din HYPEROURANIOS TOPOS :

*Te-ntorci în zori din lungi călătorii pe pâmurii
Călcate doar de Ariel, cu pas de vânt
Dar nu-l cunoști pe Ariel, iar Zeul
La forma unui munte de pământ.*

Este o imagine tulburătoare, care nu se poate uita. De la început, poetul construiește imaginea obsedantă preocupării-creației, cuvântul, poezia, metafizica creației poetice.

*și Ariel nu ție ce să faci
Lăsat fără stăpân pe-acest cuvânt
Pe care apa mării viea să-l bată
Iar Ariel nu ție ce-i pământ*

Se exprimă aici ideea că oricât ar fi de neștiutor un iubitor de cuvinte, la impactul cu necunoscuta va trebui să facă ceva și să reușească. Acum, când îți uitate câte a învățat poetul ca să poată scrie această carte, cât har poetic a pus din cel primit ca să o ducă la bun sfârșit, afirm, fără să mă tem de nimic, că scrierea păreri lor mele despre Exerciții... a fost cea mai frumoasă aventură intelectuală pe care am trăit-o.

În strofa a treia din I găsec, prin revenire, exact sentimentul care mă încercă acum, în vibrație concordantă cu acela al poetului:

*Ce rupți în două vă simțipi; și iată
Trezirea nu ți uitate câtă s-a sfârșit
și începuturile stau grămădă
Sfârșitului luat de la-nceput.*

M-am întors „din lunga călătorie” prin toposurile acestui mare poet ca să mă aflu „pe pâmurii neștiute”.

M-am întors chiar în zori și confirm, *și uitate sau neștiind ni mi c*, din câtă forță are cuvântul în tei bila sa călătorie de la poezie până la cititor.

Îndoielile mele cu privire la interpretarea poeziei din Exerciții... au fost la început normale,

potrivite cu surpriza pe care am avut-o la prima lectură. Ele însă s-au amplificat, iar acum au devenit chinuitoare. Acest sentiment s-a amplificat după ce am citit observații deosebit de lămuri toare ale unor critici autorizați, cum ar fi de exemplu Anghel Papacioc: „Poemele cu care debutează poetul Gheorghe Dobre pun la încercare criticul care urmărește simplist să descopere sub inflorescența poetică vreo epiciă, o istorie, un mod de a estetiza sau esențializa.”

Aprecierea a: „Gravitatea poemelor din primul volum le face să semene cu niște elegii rilkeene, iar gestica este atât de coerentă, atât de cursivă în spațiul trăit al metaforei încât poezia devine nu numai încântătoare, continuu citabilă ci și „verosimilă”, ca un transfer într-un univers cu mai multe dimensiuni decât cele cunoscut.”

De aceea m-am întors, nu spre a-mi justifica unele greșeli de interpretare, în fond contează cel mai mult efectul pe care l-a produs poezia și nu ce reușești să spui despre ea. Când tratezi cu dragoste și cu bucurie un subiect, obiectivitatea poate suferi, dar eu am dorit să fac lobby pentru o poezie mare, să incit la lectură și mai puțin să promoveze valoarea decât să o lumineze sau să o întunece, pentru că valoarea în sine există în această carte și de asta nu se mai poate în doi nimeni.

Într-o discuție recentă cu Passionaria Stoicescu, i-am spus că mai am puțin și închei o carte despre Exercițiile de libertate ale poetului Gheorghe Dobre. A exclamat un BRAVO în stilul specific, adăugând: Gheorghe Dobre este un poet mare, foarte mare, unul dintre cei mai mari poeți contemporani...

Confirm și eu prin aceste rânduri acest adevăr, în plus confirm cu bucurie pe care o încerc acum de a fi avut intuiția a dea citi și scrie despre antologia poetului de la Slobozia, cum titrează un confrate în finalul cărții.

Revin, deci, asupra volumului hyperouranios topos cu câteva precizări, pentru a demonstra că cunoașterea este transfigurată poetic în această carte.

Teoria toposurilor – domeniu al teoriei categoriilor, care studiază toposuri-categorii cu structuri determinate suplimentare, și metode matematice, legate de toposuri.

Dezvoltarea teoriei toposurilor a început în a doua jumătate a secolului XX. Ideile teoriei și-au găsit aplicare în ramurile contemporane ale matematicii, în special în geometrie și logica matematică. Intuiam în construcția acestei cărți de poezii cunoașterea temeinică de către poet a acestor teorii, aspecte concrete fiind detectabile în multe din poemele sale.

Vom lămuri încă un cuvânt din componența sintagmii care dă titlul: Hyperouranios.

În mitologia greacă Uranus, cer, zeu, întruchipând cerul, soful Gei, pământul, sunt cea mai veche generație de zei. Gea l-a născut pe Uranus, (Hesiod, „Teogonia”) și căsătorindu-se cu el a dat naștere munților, nimfelor, marea Pontus, titanilor, ciclonilor... Uranus era înzestrat cu o mare putere de reproducere. Copiii lui erau foarte urâți și îl urau pe tatăl lor. El îi băna închiși în închisoarea Tartar, Gea suferind cumplit din această cauză.

La început de drum...

Vineri, 27 octombrie 2006, plecam printre ultimii din Biserica din sat (mă mfc mai greu, dar nici nu mă grăbesc să părăsesc lăcașul sfânt), când văd intrând un grup de copii – băncii din grupa mică dela grădiniță Frumos și curățimbrăcați, binându-se de mână – do i câte doi – conduși de doamna educatoare spre icoanele din fața A raului. Își fac, cu sfială, semnul Sfântei Cruci și, ridicăp în brațe de doamna, sărută icoana lui Iisus și a Sfântului Nicolae, l cărui hram îl poartă sfânta noastră Biserică.

Au venit să se înălnească cu Doamne-Doamne. Au scântei de lumină în ochi. Par o ceată de ingeri ! Cu sufletul lor neprihănit, neîntinătă, îl simt aproape pe Doamne-Doamne.

Privindu-i, sunt fascinat de de față de viață pe le-o dă doamna educatoare „la început de drum”, de cale spirituală. Păesc, fără să-și dea seama acum, tainic, pe prima treaptă a zidirii lor suflătoare, ajutați cu nemărginită dragoste de educatoare. Simt asta și se vede și din scânteierea din ochii ei când îmi spune : „Îi iubesc ca pe copiii mei”.

După amiază, la Antena 1 Slobozia, am văzut o altă activitate, desfășurată la o grădiniță din Slobozia – o expoziție de desene-icoane pictate de precolari. A fost întâmplare ? Li s-au sugerat astfel de acțiuni educatoarelor ? Dacă nu, tainică întâmplare !

Comunicarea copiilor cu Dumnezeu prin gesturi sacre – închinarea și sărutul icoanelor, prin desene-icoane. Au perceput, în acele momente, copiii, fiurul sacru ?

În adâncul sufletului lor, lecția din Biserică se va păstra, tainic, și va reverbera, peste ani, la adânci bătrâni și a cum au reverberat în sufletul nostru, văzându-i azi, străfulgerări de aduceri-aminte din copilăria atât de îndepărtată, când bunica m-a dus prima dată la Biserică. Era în Vinerea Mare, la Denie.

Biserica era luminată feric, de sus, de la lumânările din candelabre și jos – un de femeie bătrână eardeau lumânări – strâns circuar (n-am mai văzut de atunci) a alcătuire) – să le fi luminat DRUMUL DE DINCULO celor plecând și, fără lumină. Transfigurarea Bisericii – Palat ceresc – și transfigurarea interioară de atunci am retrăit-o astăzi.

Starea de plutare, în tensitate trairii, ne-o transmit și imaginile din icoane în timpul rugăciunii, fiindcă – spune Sf. Ioan Damaschin în – „Fiecare icoană poartă în ea o TAINĂ, taina de dincolo, luminată prin imagine – necunoscutul se face cunoscut.”

Cu aproape patru decenii în urmă, am trăit un miracol. Frica de neputințe, de neajutoarele ce vor putea veni peste ani, m-a făcut să cad într-o adâncă, pierzătoare deznădejde. Și rugăciunea către Maica Domnului, la Icoana la care se rugaseră și bunicii și părinții mei : „Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu miluiește-ne pre noi” – mi-a salvat sufletul de moartea veșnică.

Din deznădejde – ispița celui rău – m-am ridicat – am înpeles maitârziu – prin puterea și ajutorul primite de la Maica Domnului rugându-mă la Icoană pentru iertare. Lecturile din Cartea Cărților, din Scrierile Sfîinților Părinți, adunate de Părintele Dumitru Stăniloae în cele douăsprezece volume ale Filocaliei m-au ajutat să dobândesc răbdare în încercări – și câte n-au mai fost ? – și încredere în mine și în cei din jurul nostru.

Sufletul nu trebuie să privească neatențit la cele ce-i pricinuesc în tristare, nici să se lăpască de nenorocirile prezente, ci să-și schimbe privirea spre contemplarea adevăratelor bunătăți. și vei reuși să te bucuri pururi. Astfel își vei păstra sufletul neîndurerat și netulburat, spune Sfântul Vasile cel Mare în „Serieri”, p. 384-385.

Ne înțeleg și ne ceartă Dumnezeu pentru îndreptare. Am suptavieșit încercărilor pentru că Dumnezeu ne dă pedapsa „cu măsură”. „Ne-a pedepsit Dumnezeu – spune Apostolul – dar morții nu ne-a dat”.

În cercarea – dacă luăm aminte – înmărește pe cel încercat să se ridice să ia totul, cu nădejde, de la capăt.

Într-un ziar, din iulie 2005, o studentă română stabilită la Londra, scapătă din infernul exploziei din 7 iulie 2005, mărturisirea : „Îngerul meu păzitor și-a făcut datorită”(fata îl făcuse din copilărie „datoar”). Întreb, uneori, pe copii dacă îi rugăciunea „Îngerul” și mă bucur că o cunosc l-a în vădit bunica, i-a învățat educatoarea. Sacră profesie – profesia de bunică, sacră profesia de educatoare !

Înaintăm pe CALE luminași de imagine din Icoană. Rugându-ne, o facem de bună voie. Neobligați. Suntem liberi să ascultăm de o povăpă, s-o împlinim sau să o uităm, s-o respingem. Unii ascultă de o povăpă, alții de alta – trăim chiar noi în parădizul „într-o două povăpă” – ca eroul din povestirea lui Ceragiak, cu acest titlu sau ca eroul din nuvela „La Hanul lui Mânjoală”. Poposind la hanul lui Mânjoală, eroul caută cu băgare de seamă răsăritul – locul icoanei – pentru a împlini un gest – învățat din copilărie – în chinatul la Icoană. Întrebat de Icoană, hangița, femeie „cu rău”, îi răspunde : „Dă-le fo cu lui de icoane, de-abia prăesc cari și păduchi de lemn”. Eroina, hangița, urmasă din copilărie altă cale – altă povăpă.

Acum, scriind, aud la radio îndemnul unui ecleziașt : „Să nu ne pierdem nădejdea, să-L căutăm pe Dumnezeu !”.

Elia Că rjan

TITI DAMIAN

„Umbra Romei se va terge de pe obrazul mării urbe”

Când un poet se apucă să scrie un roman sau o piesă de teatru, desigur că acestea vor avea, în final, o puternică amprentă lirică. Când un profesor – foarte fin cunoșcător al

limbii, literaturii și culturii engleze – se apucă să scrie roman, desigur că acesta va căpăta amprenta marelui Brit, cum îl numea Eminescu pe William Shakespeare. Firește că regula n-a putut fi încălcată nici de către distinsa și erudita profesoară de limba engleză Dorina Ene care surprinde lumea literară ialomișeană cu un roman, „Umbra Romei”, apărut la Slobozia în vara lui 2006 și lansat cu succes la Slobozia și la Urziceni.

Dacă am făcut aceste asociații, tema romanului este previzibilă: iubirea. Tema ne duce cu gândul, cum era de așteptat, la celebra tragedie „Romeo și Julieta”, căci o în roman cititorul descoperă o tragică poveste de iubire dintre un stăpân și sclavul lui. Eroul, un general roman, Septimius, este răpus de o săgeată înfiptă în spate, între umeri, ca un dar al destinului, iar sclava Hippolita, devenită soția lui, face gestul asemănător eroinei din finalul tragediei shakespeariene: smulge cu o mișcare neașteptată pumnul de la centura iubitelui și-l străpunge fără ezitare pieptul.

Având în vedere finalul, acțiunea romanului ar putea fi privită doar ca o simplă „reluare” a poveștii tragice de dragoste, al cărei mesaj cutremură omenirea de la 1600 încoace. Numai că mesajul romanului se detașază de cel al piesei, întărindu-l și îmbogățindu-l. Metafora din titlu „Umbra Romei” este descifrată și transmisă cititorului de către unul dintre personaje, Scipio Aemilianus, în final: „Viitorul le aparține lor și va veni o vreme când visul li se va realiza și Umbra Romei se va terge de pe obrazul mării urbe!”

Cine este umbra Romei? Răspunsul îl dă încetul cu încetul, pagină de pagină, birând cititorul încordat, romanul. Mai întâi, cu o meticolozitate desăvârșită, autoarea reconstituie atmosfera din societatea romană, aflată în plin slavagism, în secolul al II-lea înainte de Hristos. Septimius Cornelius Scipio, nepotul generalului Scipio Africanus, la 25 de ani era deja comandant de legiune, avea glorie și putere, dar mai ales avea la picioare toate femeile Romei. Fire independentă și autoritară, aceasta refuză a vansurilor și căsătoria cu Livia Fulgentia, o văduvă patriciană, fostă soție de cavalier, în favoarea unei tinere slave instruite, Hippolita. De aici încolo, întâmplările se derulează cu repeziciune, cititorul urmărind treptele iubirii dintre cei doi, în ciuda sfaturilor, a tuturor interdicțiilor și a mentalităților epocii. Dragostea învinge. Iubirea dorită se transformă în iubire trăită. Un cuplu – stăpânul și sclava – trece peste interdicții, dar mai ales peste prejudecăți și s-ar părea că cititorul asistă la o iubire fără sfârșit... Când iubirea este pe cale să învingă distanța dintre Roma și Pergam, apare mărmașemilă oasă a destinului – moartea.

Privită astfel, cartea pare a face o concesie repetabilului. Câte cupluri, atâtea povești de iubire. Privit în profunzime, romanul, asemenea tragediei, trimite un mesaj viitorului, pe care îl amplifică, tulburând veacurile. „Argumentul” autoarei se instituie ca o punte de legătură între cele două mesaje, despărțite de mai bine de 2000 de ani: „Ceea ce m-a interesat ca temă principală a cărții a fost iubirea. Într-o lume insensibilă și crudă în care între oameni era trasată bariera nefirească a sclaviei, în care însăși

specia umană era nefiresc împărțită în oameni și sclavi, iubirea apare nu numai ca o punte de legătură între cele două noțiuni, aparent total deosebite, ci și ca o forță atotputernică în stare să teargă toate diferențele artificiale impuse și să restaureze ordinea firească. Prin aceasta ea este văzută și ca unicul izvor al fericiiniei absolute, chiar dacă viața eroilor se desfășoară cu peste o sută de ani înainte ca iubirea să fie statuată ca singurul mod de existență umană admisibil”.

Scriitoarea se dorește a fi ea însăși un mesager al celor două creații literare, tragedia și romanul, pentru generațiile de astăzi, tot mai puțin dispuse să-și însușească valorile trecutului: „Sper ca acest roman, deși scurt, să constituie, mai ales pentru tânăra generație, un exemplu de frumusețe a adevăratei iubiri pusă față în față cu dragostea pasageră, insensibilă, care domină tot mai mult epoca în care trăim”.

Este de evidențiat imensa documentare a autoarei. Scopul ei este și acela de a instrui, de a pune pe cititor în relație cu o lume dispărută, total străină. Cititorul descoperă în paginile romanului o galerie impresionantă de personaje ilustre romane, mari bărbați precum: Pompilius, Scipio, Rolio, Lucinius, Septimius, Decius, Cornelius, Octavianus, Maximus, Perperna etc. Bine conturate sunt și personajele feminine, puternice, în același timp sensibile: Hippollita, Livia Fulgentia, Sempronia, Maxentia, Petronia Clvina. O călătorie printre zeii romani și greci se transformă într-o baie de cultură pentru cititorul avid. Aici el găsește răspunsuri la întrebări privind arhitectura caselor (cubiculum – dormitor, atrium – camera de intrare, triclinium – sufragerie). Descoperă moravuri de degradare, putere și sclavie. Călătorește cu ochii minții printr-o Romă decăzută moral și printr-un Pergam cucerit. Scenele succed cu rapiditate, au dinamism, realizat printr-o subtilă alternanță de elemente descriptive, narative, dar mai ales dialogate, ce fac posibilă comuniunea dintre narator și cititor. Există una, în miezul cărții, ce se desfășoară cu o derularea cinematografică, în Circus Maximus, și anume lupta dintre doi gladiatori – un gal cu scut, coif și sabie și un retiari cu plasă metalică. Nu importă cine câștigă, căci notațiile autoarei din finalul scenei sună a avertisment pentru generația actuală: „sângele păinii și galul începu să se zvâcolească în spasmele morții. În marele amfiteatru se făcuse liniște. Romanii urmăreau cu toții, cu lăcomie, agonia sclavului.”

Notațiile sunt discrete, subtile, dialogul este rapid, personajele sunt vii, iar explicațiile din subsolul paginilor – abundente. Autoarea revine o lume de mult apusă, cu zbuciumurile, cu bucuriile și tristețile ei, proiectând-o în prezent. Fraza finală a romanului se constituie într-un mesaj pentru viitor și pentru umanitate: „doar Septimius și Hippolita, domniștrăbii, cu zâmbetul lor păreau să confirme, peste veacuri, o libertate prea de vreme anunțată”.

Dacă avem în vedere timpul istoric, dragostea dintre Septimius și Hippolita anticipează cu mai bine de 1500 de ani pe aceea a mult preatinerilor Romeo și Julieta. Plasată în timp mitic, tragedia celor două cupluri anunță viitoarea tragedii născute din dragoste. Nu întâmplător, inteligența autoarei plasează în finalul romanului o maximă a lui Ernest Hemingway, spre meditație, cititorului: „Toate poveștile adevărate se sfârșesc cu moartea.” Moartea ca o eliberare a iubirii din ghearele nemiloase ale destinului.

* * *

În cer e cenușă,
pe pământ e fum...
Balade triste se aud...
Pierdu tu-s-au
soarele și luna în nemurirea lor...
Nouă nu ne mai aparțin...
Oare le vom regăsi?
Dar noi? Oare vom avea puterea
să dărâmăm cerul,
să-l facem să arunce stele,
iar întreaga lui furtună să fie a noastră?

Sub o lampă...

Mi-am ascuns zâmbetul
în paharul din care noaptea
beau apă.
Apă de care nu mă mai satur
și care fierbe la lumină lămpii;
apă ce-mi conservă iubirea.
Lângă patul acoperit de catifea,
deasupra unei foi în care se suprapun
sentimente; ca o plantă vrăjită
ce nu cunoaște timpul,
ce reneagă gândurile,
victorioasă, doar pe foaie
trăiește liniștită
DRAGOSTEA NOASTRĂ!

Andreea Roxana ARON

Gânduri

Soarele se sparge de pământ topind totul în calea sa. Sub arșiță, frunzele sfârșite, înecăre din răspuțeri să-și păstreze culoarea spre a oferi puțină umbră pavelor care dogoresc asemenea unui cupțor.

Pe străzi, în case, în birouri, căldura înmoaie tot. Până și muștele refuză să zboare.

În atmosfera cloacă, miștile se încing, neuronii umblând narhic pe culoaarele ale căror semafoare s-au blocat deviind trașul normal.

Apar comorziile, afectând clarviziunea și determinând confuzii.

Se naște o luptă surdă, fără învingători, fără eroi, fără învinși. Doar convulsii.

Căutăm, asemeni rățăciștilor în pustiu, adevăruri pe care dorim sincer să nu le aflăm.

Negăm tot. Suntem incapabili să ne refuzăm propria ființă. Zăduful ne aprinde un fir potrivit a celorlalți într-o luptă trecută care ne consumă și ultimile picături de viață.

Prin mișcări contorsioniste vedem din ce în ce mai puțin și mai aproape, fără a ne vedea pe noi, ochii începându-și se.

Buimaci, cu frica adânc înfiptă în suflet, din varii motive, nu putem privi decât înapoi.

Ceasul din prepeleacul său construit la semafor mă soară împotriva noastră numai înainte.

Ușoara umbre ce se îpesc printre crengile scofalcite ne fac să ne aghăbam de speranța revenirii când încă nu va fi prea târziu.

28.08.2006

Vasile Iordache

Aurel Anghel

68 Cu tine, Doamne, cre^ote Credin^oța
Psalmul 68

Mântuie^ote-mă, Doamne, cu mila Ta
Că intrară ape în inima mea.
Noroiiu adâncului m-a înfă^ourat
și tare rău sufletul meu s-a întristat.
Vifor pomi din adânc și mă prăpădi
Cine, Doamne, toate astea le poate opri?
Te-am strigat, Doamne, găteju mi-a amorbit
Ochii slăbiră, mă simt obosit.
Cei ce mă urăsc s-au înmulțit,
Mai mult decât perii capului,
Mă prăpădesc vrăjma^oii, în lungul drumului.
Mă pun jaful lor să plătesc
Scoate-mă, Doamne, scăpare nu mai găsesc.
Gre^oalele mele de Tine nu am ascuns
Ori rugăciunea mea nu a fost de ajuns?
Eu pentru numele Tău nu am suferit oare?
Se strâng răii, vor să mă omoare.
M-au înstrăinat de frați, de maica mea
Că am râvnit prea mult eu Casa Ta.
Cu post am acoperit sufletul, am primit ocară
Se strâng prea mulți și zic că mă doboră.
În loc de-mbrăcă minte pus-a-m sac
și pentru asta mult rău ei mie făc.
Stăteau la porți limbușeau la vin
Eu, Doamne, tot la tine mă închin.
Cu mulțimea milei Tale ascultă
și dă mie iertare cât mai multă,
Că vor în vifor să mă prăpădescă
și cu adâncul apei să mă miluiască.
Să nu întorc, Doamne, de la mine fața ta.
Nu am pe lume eu cu ce mă mângâia.
Aud doar ocară și ticălo^oire,
Dar și tui că voi primi înapoi Milă și iubire
Îmi deteră în loc de pâine fiară
și-n loc de apă cu oțet mă adăpară.
Am a^oteptat ca unul să se măhnească cu mine
Nu l-am aflat te am pe Tine.
Cu mânia iușimii, Doamne, să-i cerși
și cu mila Ta mare să-i ierși.
Nădejde am că îi vei îndrepta,
Cetăți, Iudeea și Sionul din nou vei ridica.
Cu Tine, Doamne, Credința mea cre^ote
și Răul departe de mine opre^ote.

16.08.2006 Buzău

74 Nu ridicăți cornul
Psalmul 74

Mă voi mărturisi, Dumnezeul meu,
Voi chema zide zi numele tău.
Povesti-voi toate minunile
Lăuda-voi judecăbile tale.
S-au topit munții pământului
Cu credință am întărit stâlpii lui
Celor fără de lege m-am opus
Celor ce gre^oesc iată ce-am spus:
Nu ridicăți cornul în sus.
Nu graiți împotriva lui Dumnezeu.
De la Domnul veți avea milă mereu.
Căci Dumnezeu te smere^ote și te înalță
De la Dumnezeu capeți viață.
Paharul amestecat e în mâna lui
Din el se dă împărțanie copilului.
Rămâne păcătoșului drojdia
Celui curat Domnul dă bucuria.
Doamne, coarnele păcătoșilor voi zdrobi
Cânta-voi Dumnezeului lui Iacov și te voi iubi.

16.08.2006 Buzău

71 Împăratului dă, Doamne, dreptate
Psalmul 71

Dă, Doamne, împăratului Tău dreptate
Să judece pre norod cu bunăte,
Munții să ia de la tine pace,
Să ridice pe cel căzut care za ce,
În nepăsarea păcatului său.
Să îndrepte cu bunăte pe cel rău.
Pe fii celor săraci să-i judece și să-i miluiască
În toată lucrarea lui să nu gre^oască.
Să smerească pe cel nepăsător
Lini^ote să întindă pe ste întregul popor.
Cu soarele să se bucur e împreună,
Să împlânzească razele de lună,
Picături de ploaie roditoare,
Să cadă prepământ și pe ogoare.
Să răsară dreptatea și bucuria de viață
Carouape iarbă de dimineață,
Marea și râurile somn lini^otit
Să primească de la Tine că pre toți ai iubit.
Să cadă rapii înaintea lui
Să lingă hărăna în lungul drumului.
Pentru asta împărății Tharsisului vor aduce
și nu se vor mai feri de sfânta cruce.
Toate împărățiile se vor ruga în limbile lor
Bie, Doamne, ve^onic și nemuritor.
Roadele se vor ridica din mila lui
Mai înalte decât munții Livanului.
Numele Domnului va străluci mai înainte de soare
și dragostea oamenilor către El fără a semănare.
Să fie în veci blagoslovit
Numele Domnului și de toate noadele iubite.

16.08.2006 Buzău

70 Lui David, fiilor lui Ioadav...
Psalmul 70

Nădăjduiesc, Doamne, să nu mă rușinez în veac
Întru Dreptatea Ta sunt încă sărac
Izbăve^ote-mă și mă scoate
Din cele ne^otiute de mine păcate.
Pleacă către mine urechea și mă mântuie^ote
Sufletul meu doar spre Tine tănje^ote.
Tu e^oti întărirea și scăparea mea
Mă rog, facă-se cum ve^oti voia Ta.
Măna păcătoșului ia de pe mine
Căci nădejde a sufletului meu e la Tine
Pe tine s-a răzimat maica mea
Din pântecel e și tui cum se ruga
Să fiu pentru Tine ca o minune
Gura ei și acum mare laudă spune
Bie, Doamne, că ne-i miluit
și de multe păcate ne-ai izbăvit.
Să nu mă lepezi, Doamne, la vreme de bătrânețe
Că om sunt și eu, păcate am făcut la tinerețe.
Căzuse ră vrăjma^oii și se sfătuiră
De Domnul părăsit, minciuni în^oiră
Nu este el ce poate, nu poate el striga
Un biet sărac, pe tine-a te ruga.
Eu, Doamne, nu cunosc tocmel e
și nu mă înspăimânt de vorbe rele
Eu tuturor le dau răspuns:
Cunosc pe Domnul și-mi este de ajuns.
La tine mă rog, Doamne, din vreme de tinerețe
și-acum când eu ajung-am a vremii căruntețe.
Tu ai^oters necazuri și rele
M-ai scos din păcate și patime grele
Cu me^ote^oguri de cântare voi slăvi numele tău
Să audă cel fărnic și cel Rău
Că n-am uitat, o clipă n-am uitat
La tine mă-ntorc, Doamne, iertare Tu mi-ai dat.

16.08.2006 Buzău

69 Nu zăbovi, Doamne
Psalmul 69

Doamne, ia aminte ajutorul cu săguință
Să rușinezi pe răii, fă asupra lor biruință.
Să dai lini^ote sufletului meu
Pe tine te rog bunul meu Dumnezeu.
Întoarce-i îndărăt și rușinează-i pe răii
Cei fărnicici se cred copiii tăi.
Ei zic cu gură mare "E bine, e bine"
Nu mai au Doamne un pic de rușine.
Iar cei ce te iubesc și zic:
"Mă rească-se, Domnul" ascultă-i un pic.
și eu sunt sărac, să m-ascuși și pe mine
Că nu mai am, Doamne, decât sufletul și pe Tine.
Nu zăbovi, Doamne, cu mila Ta
Doar cu tine sufletul meu se va mângâia.

16.08.2006 Buzău

75 Cântare asupra asirienilor
Psalmul 75

În Iudeea numele Domnului e cunoscut
Dar în Israel și mai bine e^otiut.
În loca^oul lui Sion paces-a făcut.
Acolo arcuri și săbii a zdrobit
Războiul popoarelor Domnul a sfârșit.
Strigare:
Din munții ve^onic i ne-ai luminat,
Nepricepuii la inimă tare s-au tulburat.
Au adormit somnul, nimic n-au aflat
Oamenii bogății mult s-au bucurat.
De certarea Ta călăreții au a dormit pe cai
Se credeau în Rai, tu îi înfrico^oai.
Judecata din cer ai ascultat
Toți blânzii pământului s-au bucurat.
Omul credincios cu gândire va mulțumi
Cel păcătos cu răma^oța va prăznuși.
Rugați-vă cu cântec e, oameni minunați
Cei care împrejurul Domnului și vă a flăși.

16.08.2006 Buzău

A73 Prea tare umflase mândria
Psalmul 73

Urgisi Domnul peste pășuni mânia
Cei răi prea tare umflaseră mândria.
Ei cu rudenile împreună
Stingeau praznicele Domnului și ziceau noapte bună.
Ridică mâinile Tale peste mândria lor
și bine cuvântează pe dreptii acești popor.
Pus-au răii semnelor semne
Se gândeau că n-au de cine se teme.
Se făleau cu ura lor în mijlocul praznicului
Au uitat de tot cuvântul Domnului.
Cu topoare au tăiat u^oile deodată
Cu securi și bardă au dat loca^oului roată.
Au ars cu foc Sfințitorul cel Rău
Au surpat în pământ loca^oul numelui tău.
Vrăjma^oul întărită pe potrivnic împotriva ta
Cât, Doamne, sufletul tău mai poate răbda?
Tu ai zdrobit capetele balaurilor în apă
Potrivnicii Tăi de ce scapă?
Ai rupt pâraie și izvoare
Râurile Itamului ai uscat cu raze de soare.
Tu ai săvârșit zorile,
Ai înmulțit pe pământ florile,
Ne-ai zidit primăvara și vara,
Ai scimbătat ziua cu seara,
Să nu ușiți sufețele celor are Te-au slăvit
și bie cu umilință s-au mărturisit.
Să nu lași săracul în veci înfruntat
De mi^oelul prefa^ocut, ce numele tău a lăudat.
Mândria celor ce te urăsc, prea tare s-a-înălțat.
Întoarce, Doamne, bunăteata spre noi
și dă-ne, Doamne, Credința într eagă înapoi.

16.08.2006 Buzău

Debut

A fost...Mai este...Va mai fi...

O umbră din trecut îmi dă târcoale, îmi alungă liniștea, mă face să mă pierd în zborul unei raze de lumină ce u'or mi-atinge chipul...Mai rar soarele mă face să mai sper că va fi ve'nic și că va avea puterea să-mi lumineze inima..., cămărușele-i de mult uitate și-nuciate cu lacăte puternice numite dezamăgiri... Mii de amintiri păstrate în tergo singure firicelele de praf-sunt anii ce-au trecut...ani în care am încercat să uit că odată au existat multe

vorbe, multe slove a mare care au durut și poate au reu'it să distrugă o inimă, un zâmbet... M-au lăsat în întunericul ale cărui mreje pline de ură, pline de fum, (fumul inimii mistuite de flacăra deziluziei necrupătoare) împrătie durere...și alungă tot ce e frumos, ce e bun, ce e pur...

Alungă esența, alungă adevărul, mă alungă pe mine, cea care am fost..., dar acum nu mai sunt...

"Păcat că unii își dau seama că tristețea a pus stăpânire pe sufletul din niște rânduri precum cele de mai sus...Sunt oameni care nu te cunosc..., oameni care doar îți imaginează că ești fericită...dar, de ce îți condamnă? Nu sunt obligați să se intereseze de bătaia pe care sufletul tău o poartă singur, bătaie dusă împotriva propriilor greșeli..."

Poate sunt vinovați pentru că au fost lângă tine, dar nu au încercat să te facă să vezi cât de mult greșești..."

EU către MINE...

"Un cântec trist inspirat de o muză pierdută printre nuferi se auzea din depărtare...Ecoul lui îmi aducea aminte de un strigăt disperat venit dintr-o lume necunoscută unora...Ofatul frumoasei făpturi-nimeni altcineva decât gingașă zăpăci-imi străpungea fiecare venă și-mi fura tot sângele...În locul lui, acum era seva nemuririi...durerii...Lumea aceea necunoscută s-a prăbușit...Era lumea mea. NU sunt pasăre a PHOENIX, dar îți că voi renaște...și lumea mea odată cu mine!"

"O muză îi inspira pe anticii poeți, pentru că ei credeau în ea...Viața merge înainte pentru că nu ne dăm bătăuși și pentru că noi credem că soarele nu ne va uita și va trimite câteva raze care vor alunga furtuna din inimile noastre..."

Nu îți uitați greșelile, de fapt...nu sunt sigură..., pentru că sunt câteva lucruri care se contrazic: odata, cine va mi-a spus: "Cel mai bun lucru pe care îl poți face este să fii sincer cu tine însuși și cu cei din jurul tău și să spui ce gândești" În să...altcine va mi-a spus că felul meu de a gândi ar putea răni...Eu îți bine că nu-mi place să mă mint singură și nici să-mi rănesc inima, lăsând-o să fiarbă în tulburarea cuvintelor care vor să-mi exprime sentimentele...Prefer să le împărtășesc..."

În opinia mea:
"Misterul este începutul de drum care duce spre cunoscut, suferința este imboldul care ne determină să alergăm spre o altă lume, o lume în care ne simțim protejați...Durerea ne face mai puternici, bucuria-mai recunoșcători..."

"Totul în viață are un sens, iar firul vieții e chiar căutarea sensului...Chiar dacă avem parte de bucurii, chiar dacă avem parte de tristeți, trebuie să mergem mai departe și să conștientizăm că e la o fost date cu un scop."

"Prietenia nu-i doar zâmbet...Pe țărâmul ei întâlnești și râuri pline cu lacrimi, munți în ale căror creste stau aninate dezamăgirile, conflictele...La prima avalanșă...ești în pericol de a fi răpus."

Important este să-ți înțelegi aproapele, chiar dacă îți e greu să o faci; să-l ajuți, chiar dacă simți că nu ai cum..."

"Dezamăgirea este cel mai cîntec sentiment...Când te vezi dat la o parte, te simți un nimic, te simți gol, o iluzie, o fantomă...și...te întreb de ce trăiești, de ce ești nevoit să înduri această decepție..."

Speranța este tot ce ne rămâne, este nemuritoare, dar nu este neinvincibilă... Încercăm să o ajutăm cu toate armele pe care le avem, dar...ele se întorc împotriva noastră...Ce poate fi mai dureros decât să te vezi, să te simți, să fii văzut un inutil, un slab? și deși dezamăgita, eu tot sper..."

"Ce ciudată este ființa umană...Pa ră este o simbioză, o

împietire a două caractere total opuse...Parcă are două laturi...și...de la una la alta se poate ajunge foarte ușor, deși distanța dintre ele este uriașă...Cele două temperamente se dezvoltă în același timp...răscolind sufletul, aducând confuzie...Ajunge să nu mai știe cine este de fapt, ajunge să fie un fals, o replică a durerii, dar și a zâmbetului, dând naștere, poate...unui zâmbet dureros...un zâmbet dureros...un zâmbet pe care nimeni nu-l recunoaște pe fața celorlalți, dar el există...și nu arată o durere fizică, ci o durere sufletească insuportabilă, incurabilă...Ba nu! Se poate vindeca...dar...nu poți au leacul...de unul singur nu se poate...Întotdeauna durerea are forțe mari, e prea puternică pentru ea și combătută de un singur suflet și acela sleit de puteri"

"Sub un clar de lună, există o lume confuză, o lume care trăiește în păcat..."

Poate nu-mi pasă, poate mă prefac, poate vreau să nu îți, poate nu am aflat, dar mă doare...Simt durerea...Mă omoară încet, dar mă face să-mi doresc să o înfrunt..."

lar cei din juru-mi...parcă nu sunt din lumea mea, parcă nu se regăsesc în trăirile mele...Dar...nu am nici un drept să le cer să mă-nțeleagă, când uneori nici eu nu pot să o fac...câteodata...sau mereu e greu...Pot să treacă mii de oameni pe lângă tine și nici să nu te vadă...Vă doar ce e al lor..."

De ce să mă condamni? Oare nu sunt eu aceea care nu vrea să fie conștientă?

De ce să nu ascult? Oare nu eu doresc să fiu ascultată?"

lar când nu e nimeni care poate să mă înțeleagă...vreau să fug, să fug de vise, ecelele verii care nu s-au împlinit; a vrea să alung toate temerile care-mi întemnețea ză sufletul și nu mă lasă să merg mai departe..."

Poate că sunt dificilă, pentru cei care nu mă cunosc; Poate..."

"Singurătatea este precum un rechin care bănuie oceanul sufletului meu, mu'că din mine, mă sfășie, mă scufundă, și nu vrea să-mi ia doar viața, ci tot...ce-mi aparține...Dar...stau și reflectez! Oare îmi aparține ceva? Pentru că...eu cred că noțiunea de "aparține" este ceva abstract...nimic nu-mi aparține...și nu ne aparține...pentru că Dumnezeu este cel căruia îi aparțin toate, întrucât este singurul care are puterea să ni le dea!"

"Valuri uriașe spumegând, luând glasul cerului, aducând pipățul mării, vin aprige și amenințătoare, răspândind teroare...Lumea mea este precum marea: nesigură, surprinzătoare, tulburătoare, neliniștită și plină de acele valuri gigantice..., valurile tristeții, ale dezamăgirii..., dar în ea există și școici ale căror perle sunt bucuriile, speranțele și împlinirile!"

"Dacă a fi pe o insulă pustie și Dumnezeu mi-ar trimite un singur lucru pe care l-aș dori, acela nu ar fi un vapor, ci o adiere ușoară care să-mi cânte melodiile plaiurilor mele și care sigur mi-ar aduce speranță"

"SPERANȚA nu moare niciodată, ea doar se transformă în DEZILUZIE"

"Un dor nestins nu este doar tema unei doine, e ceva mult mai profund..."

Când glasul celor dragi pare tot mai departe și în drumul tot mai lung, nimic nu poate alina durerea ce necrupătoare te cuprinde, nici măcar cântul tainic al unei lires; focol

mistuitoare aprinde, și nici lacrimile nu-l pot stinge pentru că și ele sunt precum o toamnă și-și ard chipul deja lovit de nostalgie...Te gândești: "Oare ce forță are acest sentiment?" Nu-ți poți răspunde, pentru că e o u'uit, și tii că sufletul tău nu mai rezistă, deși încearcă...E obosit, nu mai poate lupta cu piedicile...E disperat și înecat în deznădejde..."

"Câteodată, și eu mă întreb de descrierea stfel de poezii melancolice, dar imediat sufletul meu îmi răspunde: <<Pentru că a'a simți!>> și are dreptate...Nu mă pot prefăca atunci când stiloul zgârie foaia nu pot să mint că nu sunt tristă..."

"Un fulg de nea, și el se-aprinde când palma mea îi găsește un loc; chiar și oceanul, raze de foc trimite și rănile soarele care acum a devenit un punct pe cerul obosit..."

Sătu de-atâta nedreptate, văz duhul plânge ne contenit cu lacrimi de tăciune Zău, noapte a devenit și a uitat să-mi mai aducă zâmbetul curat al unuitrandafir."

Banu, Uitate-i nu-i de vină...Florile regale pe loc sau ofilit, a încetat să mai respire același aer ca și noi."

CEL AL RĂUTĂȚII, MĂHNIRII, AL LIPSEI DE DREPTATE, CEL PLIN DE NOROI!"

"Câteodata trebuie să ne resemnăm, dar nu înaintea de a lupta. Comitem multe greșeli, avem ocazia să le îndreptăm, dar lăsăm totul așa. De ce? Pentru că ne resemnăm atunci când nu trebuie...Uităm că mai există speranța, lucrurile frumoase care o dăinuie ne-au plăcut... Uităm că le putem recupera, în schimbul unei alegeri...Trebuie să alegem schimbarea, siguranța..."

"Dacă vrodată, cineva nu m-a înțeles, s-a întâmplat pentru că nu a avut răbdare a necesar și sau pentru că nu a vrut. Dacă cineva nu înțelege ceea ce am vrut să transmit atunci facem parte din lumi diferite, care nu se vor intersecta niciodată..."

"Gândul că a putea rămâne singură nu mă înșoșește decât atunci când, deși înconjura de toți, văd în privirea lor nepăsarea pentru ceea ce simt, ceea ce gândesc..."

"Nu cuvintele spun totul...Ele sunt simple sunete adunate laolaltă...Ceea ce adevărul și adevăratele sentimente grăiesc, este expresivitatea chipului...și gesturile...Ele spund un milion de ori mai multe lucruri decât cuvintele, dar uneori, te înșeli-sau vor să te facă să crezi că te înșeli - și nu îți crezi...Gesturile spun ceva...cuvintele altceva...Poate că ele-cuvintele-le-sunt doar o minciună și că cel ce le spune se minte singur."

"Luminița de la capătul tunelului, speranța unui drum nesfârșit, grăia unei zile mai bune...Acum citește doar cuvintele subliniate.La ce te duc ele cu gândul? Uite ce gândesc eu:"

<<Tot ce-ți trebuie este luminița care aduce speranța unor zile mai bune.Nu o mai că uta într-un tunel, pentru că tunelul este chiar viața ta...Multe trenuri au trecut prin ea și nici nu și ai dat seama...Acea luminiță nu este ceva fizic, nu este o baghetă fermecată, dar face minuni, e chiar dorința ta de a merge mai departe fără să obosești...>>

Poate că tot ce am scris până acum nu reprezintă nici măcar cincinci procente din tot ceea ce simt...Aici e acea parte care doare foarte tare, care rănește..., dar trebuie să merg mai departe, chiar de trebuie să îndur atâtea-ca orice om.Asta este viața...Are și părți bune și părți rele...Dacă nu suntem în stare să trecem peste cele rele, ATUNCI NU MERITĂM SĂ NE BUCURĂM DE CELE BUNE!

Fiecare moment frumos reprezintă miza unei bătălii dintre suferință și dorință...Dorința de a trece peste tot ce este rău...Oricum, în această bătălie nu suntem singuri:Dumnezeu este SUS și are grijă de noi!"

Viața m-a învățat următoarele lucruri(poate nu doar pe mine):

"Când ierbi pe cel ce și-a greșit, este ca și cum l-ai muștra de zece ori!"

Răzburarea nu folosește la nimic...Își face doar rău...mult rău... Pentru că realizezi că tot ce ai făcut se întoarce împotriva ta. Mai bine, treci mai departe, iartă și uită!"

În ma și spune multe, dar și-e frică să o asculte și îți târziu vezi că are dreptate..."

Ana Maria Claudia *lepiuc

Aruncă-ți privirea...

În þara aceasta pãgãni
Vin °atrã, vin turmã, vin roi.
O, Doamne, te roagã românii :
- Aruncã-þi privirea spre noi.

Se vãd peste casele noastre
Zburãnd cei mai negri cioroi.
O, Doamne, din zãrile-albastre,
Aruncã-þi privirea spre noi.

Suntem demni de moarte sau milã,
Înjur e doar fum °i gunoi.
O, Doamne, de nu-þi este silã,
Aruncã-þi privirea spre noi.

Trãim anevoie, ca cãinii,
Avem numai grãji °i nevoi.
O, Doamne, te roagã românii :
- Aruncã-þi privirea spre noi.

Dor

°i cel bogat °i cel sãrac,
°i umilitul cer°etor
Care nimic nu are-n sac
Trãie°te-un dor.

°i celui ce Tiran se cheamã
I-i dor de mamã.

Dau toatã viaþa mea de Botezatu

În lume azi domne°te Necuratu'
°i oameni ce nu fac nici trei parale.
Dau toatã viaþa mea de Botezatu
Pe-o sãptãmãnã de Caragiale.

Sã pot sã-i rãd, sã-i iau în zeflema
°i astfel sã mi-i fac pe toþi du°mani
Pe cei ce-n spate duc povara grea
°i nemiloasã, a sacilor cu bani.

Pe cei ce-°i vând þara cu bucata,
Pe cei ce apã nu-þi dau dacã ceri.
Copiii lor, crescuþi în bani de-a gata,
Vând azi ce n-au vândut pãrinþii ieri.

Ei te distug în labã de le cazi,
Au suflet rãu °i inimã de cãine.
Caragiale n-a scris ieri sau azi
Ci-a scris Caragiale tocmai mâine.

Cãci cum a fost cu ani °i ani în umã,
Va fi °i mâine. Nu e minunatã
Aceastã lume-n care-o ntreagã turmã
Se duce-n rãpã. Cade toatã-odatã.

În lume azi domne°te Necuratu'
°i oameni ce nu fac nici trei parale.
Dau toatã viaþa mea de Botezatu
Pe-o sãptãmãnã de Caragiale.

La noi cre°te grãul

La noi cre°te grãul
°i-atunci când nu plouã,
Nici ninge,
Cã-l uclã þãranii
Cu lacrimi de sãnge.

Cu câþiva ani în urmã...

Cu câþiva ani în urmã, sã °iþi, pe tatãl meu,
L-au învãþat la °coalã cã nu e Dumnezeu.
(Dar nu s-a prins minciuna, azi sunt cre°tin °i eu)
I-au spus : „Suntem maimuþa care, cãzând din pom
°i, fracturându-°i coada, s-a transformat în om”.

°i i-au mai spus cã omul e peste tot stãpãn
°i cã basarabeanul n-a fost nicicãnd român,
Turnat-au cu duumul minciuni, °i iar minciuni
Crezându-ne o þarã de infanþili nebuni.

În Cer, i-au spus, nu-i nimeni, e totul pe pãmânt
°i nu existã diavol, °i nimeni nu e sfânt
°i-n Universu-acesta nimic nu-i mai presus
Ca semi-fabricatul homo sovieticus.

Dar cât au fost de aprigi °i-n flãcãraþi ateï,
Nu l-au minþit pe tata, ci s-au minþit pe ei.
Se repezeau degeaba la noi, ca ni°te cãini
Noi am rãmas cu Domnul, noi am rãmas romãni.

Vierul inimilor noastre

Lui Grigore Vieru

Tu e°ti Vierul inimilor noastre
°i le cultivi cum se cultivã via.
Noi am zburat cu tine printre astre,
Ne-ai îndulcit cu drag copilãria.

Tu ai cântat ce azi puþini mai cântã.
Cuvântul tãu, puterea lui ne cheamã.
Ai proslãvit mereu fiinþa sfântã
°i dorul greu, °i dragostea de mamã.

Tu ai cântat cu dragoste, cu jale
Cât ai putut °i mult mai mult de-atãta.
Azi e°ti mândria þãrii dumitale
°i satului de leagãn, Pererita.

Ai înþeles ce poate sã-nþe leagã
Doar un copil sau doar o tristã mamã.
Tu cât ai scris, tu viaþa ta întregã
Ai fost °i e°ti °i-acum cu noi de-o seamã.

Cuvântul tãu ni-i drag, ni-i slova ta iubitã
Cãci ne-a deschis în inimã ferestre.
Copii din þara asta bãntuitã
Azi îþi doresc : - „Fii fericit, maestre !”

Mama

Ne ducem departe de casã,
Perechi ne gãsesc fiecare.
Doar mama cea ve°nic frumoasã
Î°i toarce durerile-amare.

Suntem ocupaþi, °i doar când,
Arar, ne aducem aminte,
Noi mamei mai scriem un rând
Pe-o filã (vreo douã cuvinte).

Le scriem urât °i în grabã,
La po°tã le ducem cu greu
Suntem ocupaþi, avem treabã
°i mama a°teaptã mereu.

În grabã, noi nu ne dãm seamã
Cât face o simplã scrioare.
Depart, din lacrimi, mama
Î°i toarce durerile-amare.

PETRU BOTEZATU

Cahul, Republica Moldova

Student al Universitãþii de Stat „Bogdan Petriceicu Ha°deu” din Cahul, Facultatea de Litere, specializarea Limba °i literatura romãnã, anul I. A publicat în sãptãmãnãlul „Literatura °i Arta”, în „Clipa Sideralã”, din Chi°inãu, în „Nota Bene” °i „Vector”, din Cahul. Este prezent în „Vraja cuvântului. Micã antologie de versuri ale studenþilor”, Cahul, 2005 °i în antologia „Botezaþi de cuvânt”, Editura ASTRA, Blaj, 2006. Debut în volum : „Bolnav de Cuvinte”, versuri, Editura PONTOS, Chi°inãu, 2005. Poeziile din aceastã paginã sunt reproduse din volumul „Bolnav de Cuvinte”.

Vom fi ce-am fost...

O þarã avem. Suntem un neam
Pe palma asta de pãmânt.
°i nu ne frãngem cum un ram
Se frãnge-n vânt.

Suntem în lume un popor
A°a am fost °i o sã fim.
Cãci toate trec °i toate mor.
Noi nu murim.

Avem o doinã, un cimpoi,
O turmã-avem cu oi °i cãini.
Sã zicã tþoi ce vor, dar noi
Suntem Romãni.

A°a e dat de Dumnezeu
Sã fie-n lumea asta rost :
Am fost Romãni °i noi mereu
Vom fi ce-am fost.

Mãriei Tale, Carte

De am cãzut, m-am ridicat
°i am mers mai departe,
Sã °ti cã eu m-am închinat
Mãriei Tale, Carte !

Dacã sunt hamic °i cinstit
°i am ceva aparte,
Sã °tii cã eu am mulþumit
Mãriei Tale, Carte !

Ce este bun m-ai învãþat,
Mi-ai spus ce este rãu.
Eu mã închin neîncetat
La sfântul chip al tãu.

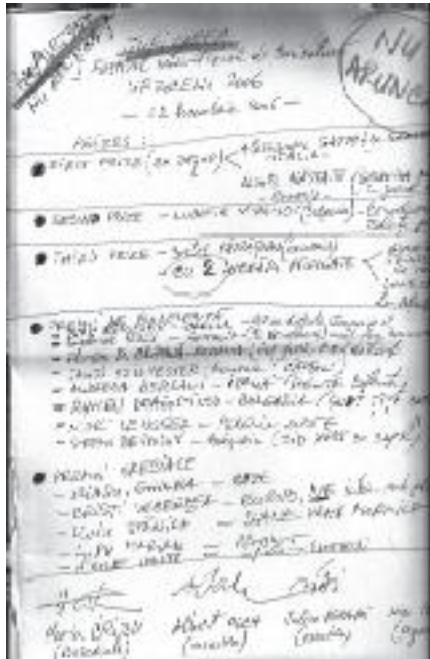
Mi-ai spus cã adevãru-i bun
°i re cã e minciuna.
Mã-nchin în faþa ta acum,
Mã-nchin întotdeauna !

Dacã din muzã °i din har
Îmi faci °i mie parte,
În inimã zi desc altar,
Mãriei Tale, Carte !

REVELIONUL CARICATURILOR - URZICENI 2006 - PARTICIPANȚI ȘI CĂȘTIGĂTORI

Handwritten list of names and details for the caricature contest participants.

Handwritten list of names and details for the caricature contest winners.

Handwritten list of names and details for the caricature contest participants.

Primele cărciumi ale Sloboziei

(umare din pagina 1)

O contribuție decisivă în acest sens au avut-o olandezi, cărăușii mărilor în sec. XVII, care "democratizează" alcoolul, fac educați a acestuia, răspândindu-l în întreaga Europă...

Tot în secolul XVII este inventată "ampania", o băutură adresată mai mult elitei. Cu siguranță, "ampania" ajunge de timpuriu și pe la marii proprietari din zonă. Pe la 1841, Dimitrie Papazoglu găsește pe masa lui Gavril de Smirna, egumenul mănăstirii Slobozia, "mai multe feluri de vinuri, de Brăila, Chipriotic, de Malaga și Bordouri"...

Deși mănăstirea deținea monopolul asupra vânzării de băutură, Slobozienii nu erau cei mai discipolnași supuși. Într-o carte domnească a lui Alexandru Ișilanti, din 23 mai 1775, domnia constată că "oamenii ce sânt uezători pe dânsa (moșia mănăstirii - n.n.) nusă supun să-și facă clacă și să-și dea dijma, cum și vin și rachiu pun pe moșie, de-a rândul, fără de voia sa (a egumenului - n.n.)"...

Chestiunea cărciumilor ilegale era mai veche, fiind semnalată, încă din 1759, într-o scrisoare a domnitorului Scarlat Ghica către ispravnicul județului Ialomița, în care se arată și modalitatea găsită de localnici pentru a eluda legea: "viind apa Ialomiței mare au aruncat nămol în moștea mănăstirii și au făcut câțva reni, unde pe acel reni niciodată n-au fost case, nici vin nu s-a vândut iar acum la pași s-au pus mizilipi de acolo și-au pus o bute de vin și-au deschis cărciumă de marginea satului pe moștea mănăstirii"...

Acceași soluție este atestată și în 1786, când, după cum reiese dintr-o plângere a stareșului, un oarecare Stănică Tudora che din Popești, ajutat de cetății săi, "având ei un petic de loc, ruptură din Ialomița... spre satul Sloboziei al sfintei mănăstiri, și ac olea pe acel petic di loc s-au făcut cărciumă, unde altădată nu au mai fost din vechimi acea cărciumă, că pricinuește multă pagubă sfintei mănăstiri...". În plus, aceeași au mai "făcut încă și altă cărciumă peste Ialomița, la capul

podului unde nici acolo altă dată n-au mai fost"...

În cazul nunților și praznicelor, când "să cheltuește mult", mănăstirea permite localnicilor aprovizionarea din alte surse, mai ieftine, "însă să cumpere pe cât îi trebuie cuburiu (10-20 de vedre - n.n.), iar nu cu butea (100-200 de vedre - n.n.) și încă de-i va rămânea și din burău, el cu casa lui să-l bea... iar să-mi vânză pe cep"...

Autoritățile, de regulă, nu se lăsa păcălite de inventivitatea slobozenilor, interzicând afacerile ilegale ale acestora. De exemplu, Alexandru Ișilanti, prin cartea citată mai sus, impune ca "vin și rachiu nimeni din locuitori să nu fie volnic să pue pe moșie, să vânză, fără de voia stăpânului moșiei"...

În secolul al XIX-lea, odată cu răsândirea arendăriei, grijile proprietarilor pentru veniturile cărciumilor se vor diminua treptat. Localnicii sau străinii preiau administrarea birurilor, plătind proprietarilor de moșii taxe de arendare. Relația dintre arendași, proprietari, consumatori reprezintă, însă, un subiect ce urmează a fi cercetat, la fel cum ar merita studiat și evoluția cărciumilor Sloboziei până în zilele noastre.

Lucrări ale elevilor Liceului de Artă „Ionel Perlea” Slobozia, prezentate la Salonul de Toamnă

1 Dimitrie Cantemir, Descrierea Moldovei, București, 1973, p.309.
2 Tezaur de documente ialmișene (1391-1944) (în continuare, TDI), București, 1991, doc.50, p.91.
3 Căltătorii străini despre Țările Române în secolul al XIX-lea, serie nouă, vol I (1801-1821), redactor-responsabil: Paul Cernovodeanu, București, 2004, p. 328. Vezi și Buzu Vitalie, Istoricul mănăstirii Slobozia, în "Hellsis", anul IV, nr.2, februarie 2006, p. 15.
4 Florin Marinescu, Ioan Caproșu, Petronel Zahariuc, Documente românești din arhiva mănăstirii Xirotopan de la Muntele Aghos, Iași, 2005, doc.49, p.42.
5 Pierre Chauvin, Civițzația Europei clasice, vol 1, București, 1989, p.353.
6 Geller Mihail, Istoria Imperiului rus (în limba rusă) 2 volume, Moscova, 2001, pe site-ul http://gumer.info/bibliotek/BuIs/History/Geller/Gell_07_2.php.
7 Florin Marinescu, Ioan Caproșu, Petronel Zahariuc, op.cit., doc.375, p.180.
8 Pierre Chauvin, op.cit., p.354.
9 Dimitrie Papazoglu, Istoria fondării orașului București, 1891. Vezi și Vitalie Buză, Septembrie 1841 în trecere prin Slobozia în "Hellsis", anul IV, nr. 7-8, iulie-august 2006 p. 18.
10 TDI, doc.49, p. 90.
11 Ibidem, doc.47, p. 89.
12 Ibidem, doc.50, p.90-91.
13 Ibidem, doc.51, p.94.
14 Ibidem, doc.49, p.90.

Un sat trăitor în lume

Monografia satului Gimbăani

(continuare din numărul trecut)

GIMBĂANI ÎN ÎMPĂRȘIRE ADMINISTRATIVĂ A JUDEȚULUI IALOMIȚA

Într-un "Tabel întocmit de Isprăvnicia județului Ialomița, înaintat Departamentului Treburilor din Lăuntru prin care comunică numărul familiilor satelor și cantitatea de fân care trebuie adunată pentru hrana cailor trupelor ruse din garnizoana Sistră", emis la 8 iulie 1831 la Urziceni, regăsim în dreptul satului Gimbăani, din plasa Hagieni: "Nr. Familii - 19; Predări fân - 570 puduri; lei 171". Documentul, aflat la Arhivele Statului Slobozia, în Fondul Prefecturii Ialomița, dosarul 3/1831, f. 4-8 v. orig., este semnat de Marele Vornic din Lăuntru George Filipescu.

Unan mai târziu, în 1832, satul Gimbăani făcea parte din plasa Balta. Într-un "Tabel întocmit de subocârmitorul plasei Balta, înaintat Ocârmitorii Județului Ialomița cuprinzând obligațiile locuitorilor din sate către proprietarii până la anul 1831", emis la 22 martie 1832 la Pândărei, regăsim însemnat: "Satul Gimbăani - moșie megieșească, fac câte 2 zile și din câmp zeci uială după cum se poate". Documentul se află la Arhivele Statului Slobozia, Fond Prefectura județului Ialomița, dosar 117/1831, f. 71-71 v. orig.

Pește alți cinci ani, în 1837, satul Gimbăani făcea parte tot din plasa Balta. În "Catagrafia întocmită de Subocârmitorul plasei Balta înaintată Ocârmitorii județului Ialomița cuprinzând numărul populației, animalelor, stupilor, pomilor și terenurilor de vie deținute de fiecare familie", document datat 3 august 1837 și emis la Pândărei, regăsim însemnat: "Satul Gimbăani - 54 de familii cu 174 de locuitori care dețin 182 de cai, 158 de boi, 128 de vaci, 733 de oi, 5 capre, 66 râmători, 127 de stupi, 22 de pruni și 16 pogoane de vie". Documentul se află la Arhivele Statului Slobozia, Fond Prefectura județului Ialomița, dosar 43/1837, f. 1-131, orig.

În 1857 satul Gimbăani făcea parte din plasa Ialomița. Într-o "Împuțernicire acordată de obștea plugarilor din plasa Ialomița, delegabilor săi, ce vor participa la alegerea reprezentantului obștei plugarilor din județul Ialomița pentru Divanul Ad-hoc al Bării Românești", emis la 10 septembrie 1857 la Slobozia, îi regăsim însemnați pe Dinu Hădu și Radu Comăneanu din satul Gimbăani.

În anul 1864, odată cu punerea în aplicare a celei dintâi legi comunale, s-au fixat din nou circumscripțiile plăilor din județ, făcându-se alipiri de sate spre a forma comune. Plasa Ialomița, cu reședința în comuna Ciocina, cuprindea 25 de comune. Printre acestea, comuna Cosâmbetești, care avea alipit și satul Gimbăani.

În 1874 la comuna Cosâmbetești (satele Cosâmbetești și Gimbăani) se alipete comuna Bora, formându-se comuna Cosâmbetești. În 1875 satul Gimbăani făcea parte tot din plasa Ialomița. Dintr-un "Tabel întocmit de Prefectura județului Ialomița, înaintat Departamentului de Interne Oficial Statistic cuprinzând împărșirea administrativă și denumirea veche a localităților din județ", emis la 8 octombrie 1875 la Călărași, aflăm că din comuna Cosâmbetești, plasa Ialomița, făceau parte satele Bora de Jos, Bora de sus, Cosâmbetești, Gimbăani și

Popești. Documentul se află la Arhivele Statului București, Fond Direcția Generală a Statisticii, dosar 1310/1875 f 1-6 orig.

În 1882 găsim județul împărșit tot în patru plăși, însă prin Legea din 25 mai 1882 reducându-se la 3 numărul subprefecților plășile Ialomița și Balta s-au unit într-o singură plasă sub denumirea de plasa Ialomița-Balta, cu reședința în comuna Slobozia. Boraredevine comună, alipindu-și satul Bora de Jos, în comuna Cosâmbetești regăsindu-se satul Cosâmbetești și cătunele Gimbăani și Popești.

O altă împărșire a județului are loc prin Legea din 1 noiembrie 1892, în apte plăși. Comuna Cosâmbetești (cu satul Cosâmbetești și cătunele Gimbăani și Popești) o regăsim în Plasa Ialomița de Jos (14 comune), cu reședința în comuna Slobozia.

Prin Legea din 22 februarie 1896, care s-a pus în aplicare la 1 aprilie același an, județul a fost modificat din nou, fiind formate plășile Borcea (21 de comune, reședința în comuna Călărași Vechi), Balta Ialomița (48 comune, reședința în comuna Slobozia), Câmpu (24 de comune, reședința în comuna Urziceni). În plasa Balta Ialomița regăsim comuna Cosâmbetești (satul Cosâmbetești cu cătunele Cornăpele, Gimbăani și Popești).

Prin Legea din 1 aprilie 1901 se modifică din nou plășile, în modul următor: Pândărei (17 comune), Lehliu (15 comune), Câmpul (19 comune), Ialomița Balta (16 comune), Borcea (12 comune), pentru ca în 23 aprilie să se facă alte modificări: plasele Albești (6 comune), Amănești (6 comune), Balaciu (8 comune), Ceacu (7 comune), Ciocânești (6 comune), Eliza Stoenești (11 comune), Fetești (8 comune), Grindu (5 comune), Iazu (6 comune), Lehliu (6 comune), Piuța Petrei (8 comune), Rosești (5 comune), Slobozia (9 comune, printre care și Cosâmbetești și cătunele componente), Pândărei (8 comune).

La 25 aprilie plășile se alipesc după cum urmează: Lehliu (plășile Lehliu și Eliza Stoenești), Armănești (plășile Amănești, Balaciu și Grindu), Ceacu (plășile Ceacu, Ciocânești, Rosești), Fetești (plășile Fetești și Piuța Petrei), Slobozia (plășile Albești și Slobozia), Pândărei (plășile Pândărei și Iazu).

Comuna Cosâmbetești și cele patru sate componente (Cosâmbetești, Comăpele, Gimbăani și Popești) făceau parte din Plasa Slobozia. Această plasă era administrată de inspectorul comunal Al. Călinescu și cuprindea 15 comune.

Prin Legea din 23 aprilie 1904 județul a fost împărșit în 36 de cercuri, formate prin alipirea a două sau trei comune, spre a se putea suporta cheltuielile provocate de mărirea numărului de jandarmi rurali, agenților sanitari, moșelor, înfiinșarea posturilor de infirmieri și a unor posturi necesare executării diferitelor lucrări de interes regional. Gimbăani făcea parte din cercul Cosâmbetești-Bora, cu reședința în Cosâmbetești. La 11 martie 1906 s-au modificat cercurile, nelăsându-se nici o comună în afara unui cerc. Gimbăani făcea parte din cercul Cosâmbetești-Mărculești-Bucu, cu reședința în Cosâmbetești.

După primul război mondial, județul este alcătuit din cinci, apoi din opt plăși: Călărași, Lehliu, Slobozia, Pândărei, Căzănești, Fetești, Urziceni și Drago Vodă, cuprinzând la 1 iulie 1937 patru orașe și 149 de sate. În urma împărșirii administrative a României, promulgată prin Decretul Regal 1972 din 7 oct. 1925, satul Gimbăani se desparte de Cosâmbetești și devine comună.

După cel de-al doilea război mondial, în 1950 România este împărșită după modelul sovietic în

regiuni și raioane. Comuna Gimbăani se desfiinșează, satul Gimbăani revenind la comuna Cosâmbetești. Comuna Cosâmbetești cu satul Gimbăani făcea parte din raionul Slobozia, regiunea București. În 1968, împărșirea pe raioane și regiuni considerându-se nesatisfăcătoare, este înlocuită de o reșea organizată pe județe, orașe și comune, unități mai apropiate prin conștientul și forma lor de tradiția istorică și realitățile geografice, economice și demografice din România. Ca urmare, județul Ialomița este reorganizat aproximativ în limitele fostei regiuni București. În fine, în 1972, prin apariția județului Călărași și reducerea județului Ilfov la dimensiunile sectorului agricol Ilfov, Ialomița ajunge la forma de azi.

SERVICIUL SANITAR

Dintr-un ofiș din 1837 rezultă că de la acea dată fiecare județ a început să aibă câte un medic. Ialomița făcea parte din ocrugul al treilea, împreună cu județele Mehedinți, Olt, Teleorman, Vlașca, Ilfov, Dâmbovița și Brăila, iar reședința ocrugului era în orașul București. Prin legiuirea întărită cu domnescu ofiș No. 552 din 27 martie 1853 "pentru întinderea aezămintelor sanitare și îmbunătășirea serviciului medical" s-a organizat serviciul sanitar de județe, înfiinșându-se pe lângă "doctorul de județ" câte un al doilea "doctor hirurg", precum și câte un asistent sanitar, numit felcer. Județul era împărșit în două ocoale. Într-unul mergea doctorul chirurg la timp potrivit pentru vaccinarea copiilor or sătenilor, în celălalt mergea felcerul.

În 1880 serviciul sanitar al județului se compunea dintr-un medic primar, doi medici de plasă (unul la Slobozia și celălalt la Urziceni) și doi vaccinatori (unul pentru plasa Ialomița, altul pentru plasa Câmpul). În 1883 s-a mai înfiinșat un medic de plasă, județul fiind împărșit în trei circumscripții medicale, dar s-au desfiinșat toți vaccinatorii. În 1887 s-a mai înfiinșat un medic de plasă și trei moșe, câte una pentru plășile Ialomița, Câmpul și Borcea. În 1888 s-au înfiinșat 3 vaccinatori, în 1889 s-au desfiinșat moșele și vaccinatorii, pentru ca în 1890 să se înfiinșeze 4 moșe, în 1893 s-au înfiinșat apte vaccinatori și numărul moșelor a ajuns la apte. În 1904 s-au mai înfiinșat încă doi medici de plasă, existau 54 de agenți sanitari și 54 de moșe, adică câte un agent sanitar și o moșă pentru cele 18 comune regrupate în cerc și câte un agent sanitar și o moșă pentru cele 36 de cercuri. În 1906 modificându-se cercurile județului, numărul agenților și moșelor s-a redus la 29, după numărul cercurilor.

Județul se împărșea în apte circumscripții sanitare, printre care Circumscripția III Slobozia (avea ca medic pe dr. G. Sculi, care era și medicul Spitalului Județean din Slobozia), care funcționează din 31 iulie 1905. Din această circumscripție făcea parte și comuna Cosâmbetești cu satele Gimbăani, Popești și Comăpele.

Victor Oprea
Nicolae Tache

(continuare în numărul viitor)

ORAUL DE FLOCI

Locul și rolul său între orașele medievale ale Țării Românești

Hotarul orașului cuprindea vatra locuită și teritoriile din jurul său (terenuri agricole, pășuni, balți, păduri). Până în prezent cercetările arheologice au scos la iveală: fundațiile a trei biserici de rit ortodox cu necropolele lor aferente, umelea numeroase locuințe din lemn și chirpici, din piatră sau cărămidă, ateliere meșteugărești. Multe dintre locuințe au un inventar arheologic bogat, constând din ceramică de lux, bijuterii, obiecte alese, ceea ce pune în evidență faptul că aparțineau unor categorii sociale înstărite¹⁶. Între sec. XV-XVII, din ocolul orașului au făcut parte satele: Vlădeni, Blagodești, Sărășeni, Stâlpeni, Cacalești și bălțile din jur. Mulți domnitori ai Țării Românești au înzestrat marile lor ctitorii cu moșii din teritoriul orașului, cu mori, vaduri sau cu bălți din preajma orașului.

Pentru unii din domnii Țării Românești orașul a fost și reședință temporară. Există documente redactate în Orașul de Floci, ai căror martori sunt dragotarii ai Sfatului domnesc. Astfel, Radu Paisie, aflat în oraș, întărește, prin hrisoavul din 1543, o cecănească așezată în Buzău. Martorii sunt: Tatu, mare logofăt, Udriște, vistiier, Dragomir, spătar, Coadă, mare vornic, Stanciu, mare postelnic¹⁷. În 1609, Radu Șerban se afla și el în oraș unde stabilește niște titluri de proprietate¹⁸.

Orașul de Floci a fost un important centru economic al Țării Românești. Cercetările arheologice au pus în evidență o complexă viață economică ce se desfășura aici. Agricultură, creșterea animalelor, meșteugurile (prelucrarea metalelor-argint, bronz, fier, plumb; a osului, olăritul), comerțul sunt câteva dintre ocupațiile ce le aduceau orașenilor o înflăcărată însemnată beneficii.

Orașul situat la vărsarea Ialomiței în Dunăre, era un important punct de vamă al drumurilor comerciale ce ajungeau aici. Prin vadul de la Orașul de Floci și-au trecut mocanii transilvănenii oile în Dobrogea pentru iernat¹⁹. Aici se întâlneau ca într-un nod important drumurile comerciale ce pomeau de la Brașov, trecând prin Bran, Rucăr, Câmpulung, Târgoviște și Buzău.

Orașul a avut un rol important în desfășurarea comerțului intern, extern și de tranzit al Țării Românești. El figurează la loc de cinste în registrele vamale ale Brașovului²⁰. În vatra fostului centru urban s-au descoperit numeroase monede poloneze, moldovenești, ardelenenești, turcești, italienești – mărunți ale intensului comerț din zonă. Iată o succintă caracterizare a orașului, din acest punct de vedere, făcută de Ioan Proviaș. „Fiind port însemnat în țară aici era mare mișcare comercială, se exporta pentru Orient: boi, oi, cai, sare, unt, seacă, vin, pastramă, miere, piei de vită, vânători, lemne. Aici era cea mai însemnată piață a țării unde se vindea multă lână pentru care și orașul a luat numele de Floci²¹.”

Alături de Brăila, orașul a fost un important port al Țării Românești. După cercetarea Brăilei de către turcii și transformarea ei în raia, Orașul de Floci rămâne singurul port (vad) mai de seamă în stăpânirea domnilor munteni. Din acest moment orașenii aveau să se confrunte cu dese incursiuni militare ale turcilor din noua raia, ce ajungeau la oraș pe apă sau pe uscat.

Orașul a reprezentat interes și din punct de vedere strategic-militar, fiind așezat la acest loc

de trecere. Din vremea lui Mihai Viteazul vom găsi numele orașului legat de multe cuceriri militare ce s-au consemnat aici. Începând lupta antiotomană Mihai Viteazul trece la atacarea prin surprindere a cetăților turcești din dreapta Dunării²², acum având loc lupte în interiorul și în jurul orașului. De altfel, al doilea mare incendiu care a devastat orașul, după cel al lui Ștefan cel Mare, este datat de arheologii acum. În 1600 Simion Movilă aduce cu el trupe de poloni, moldoveni și tătari care trec prin foc și sabie partea răsăriteană a țării, prădând, arzând și înrobind o parte al ocuitorilor Orașului de Floci. În 1603, Radu Șerban atacă cetățile de la Dunăre și sălățele tătarești din Dobrogea. Cu prilejul acestor evenimente, Gheorghe Raș, fost căpitan în armata lui Mihai Viteazul, folosind ca bază de atac Orașul de Floci, este trimis asupra Hârșovei, reușind să-i gonească pe turci²³. Din prima jumătate a sec. al XVIII-lea, orașul a fost protejat permanent de trupe de călărași, aici aflându-se o căpitanie la carei conducător era și ispravnic.

Fiind o localitate importantă, orașul a fost și capitală de județ²⁴. Proviaș spunea despre el: „Fiind cea mai principală localitate a județului cu 36 de biserici, cu o căpitanie militară, făcea parte din plasa Orașului, care avea 26 de sate²⁵.”

Centru medieval ialomițean, se pare că a avut și o însemnată viață culturală și religioasă. Documentele de atestă existența a numeroși ctitori de cartă (slujitori ai vămii, județi, pângari, logofeți). Toți aceștia, e posibil, să fi fost produsul unei coli care exista în oraș. De aici popa Neagoslav, cunoscut și președinte Mihai Viteazul, a fost trimis de domnitorul unirii la biserică din Scheii Brașovului, ca ajutor al protopopului Brașovului²⁶, participând la trădarea caștilor pentru tiparul lui Coresi. Popa Neagoslav, ajuns protopop, avea să se întoarcă după moartea lui Mihai Viteazul în oraș. În documentul din 5 august 1594 prin care același domn întărește emănată în Cozia mai multe sălățe de țigani și un sat dăruit de Ștefan, mare clucer, este menționat în încheierea hrisoavului „Ivan logofăt din Orașul de Floci”. De altfel, acesta a redactat mai multe acte în perioada 1594-1596²⁷. Un alt ctitor de cartă din oraș, este „Ventilă logofăt” ce a redactat un document în 1618: „Scris-am eu Ventilă logofăt din Orașul de Floci²⁸.”

Fundațiile celor trei biserici aduse la lumina zilei de cercetările arheologice, ca și preoții atestă documentar, conturează imaginea unei bogate vieți religioase axate pe ortodoxism.

Orașul de Floci, ca mai toate orașele medievale românești, s-a întins pe o suprafață destul de mare (se pare 80 de km²), pe care se găseau amplasate casele locuitorilor în mijlocul curșilor cu vii și livezi, centrele de producție meșteugărească, bisericile cu necropolele lor, precum și numeroase terenuri de cultură.

Orașul nu a avut ziduri înconjurătoare, această lipsă fiind o altă caracteristică a centrelor urbane din Țara Românească. Vorbind despre ele în veacul al XVI-lea, Anton Verancsics, spunea: „Potrivit cu decretul împărașilor vechi și ale împărașilor turcești de acum, lor (Țara Românească și Moldova) nici nu le este îngăduit să întemeieze orașele cu ziduri și fortărețe²⁹.” În această situație se află și Orașul de Floci. Atât documentele cât și rezultatele în vestigațiilor arheologice nu atestă prezența fortificațiilor din piatră sau prezența vreunui fel de întărituri fortificate care să justifice numele orașului

de „Cetate de Floci”, folosit în secolul al XVIII-lea. Totuși dacă se are în vedere importanța poziției sale geografice, probabil a existat aici un sistem de apărare format din valuri de pământ întărite, posibil, cu palisade.

De numele orașului de la gura Ialomiței este legată după cum bine se știe nașterea lui Mihai Viteazul, domnitorul primei uniri politice românești.

Orașul de Floci a avut o existență marcată de multe încercări și greutăți. A cunoscut numeroase devastări, incendieri, jafuri și robii, dar de fiecare dată, până în sec. al VIII-lea a găsit puteri să se ridice din propria cenușă. Însă, în acest veac, datorită unor cauze naturale (schimbarea cursului Ialomiței, orașul rămânând departe de acest râu) și economice, el a decăzut, fiind părăsit de locuitorii săi.

Din tot ceea ce a fost acest centru urban medieval înfloritor cândva, a rămas ajungând până la noi doar un fragment din zid de cărămidă al unei biserici, numit de localnici „La Mânăstire”, și tuat la 200 m sud de oseaua națională București-Constanța. O amintire a unei vieți ce cândva acolo pulsa și care invită la deslușirea și înțelegerea ei.

16. DIR, B veac XVII, vol. I, doc 492, pag. 487

17. DIR, B veac XVII, vol. I, doc 223, pag. 208

18. DRH, B, vol. XXIII, doc 6, pag. 10; DRH, B, vol. XXII, doc 263, pag. 500

19. DIR, B veac XVII, vol. IV, doc 439, pag. 428

20. Lia Lehr, Aspecte urbanistice și forme de proprietate în orașele Moldovei și Țării Românești (sec. XVI-XVII), Revista de istorie, XXXIII, nr. 1, pag. 102

21. V. Coștăchid, P. P. Panaitescu, A. Cazacu, op. cit., pag. 425

22. Ștefan Ștefănescu, op. cit., pag. 160

23. DRH, B (Țara Românească), vol. I, doc 131, pag. 69

24. DIR, B (Țara Românească) veac XVII, vol. I, doc 192, pag. 199

25. DRH, B, vol. XXIII, doc 24, pag. 47

26. DIR, B veac XVII, vol. IV, doc 142, pag. 130

27. Nicolae Iorga, Studii și documente cu privire la istoria românilor, vol. V, București, 1903, pag. 606

28. Nicolae Stoicescu, Despre organizarea pazii hotarelor în Țara Românească în sec. XV-XVII, SMIM, IV, 1960, pag. 218

29. Nicolae Iorga, op. cit., pag. 606

30. Lucian Chișescu, Tudor Papisima, Petre Vlădii, Venera Rădulescu Păunescu, Cercetări arheologice de la Piuța Pietrii (Orașul de Floci), Cercetări arheologice, V, București, 1982, pag. 133

31. DRH, B, vol. IV, doc 153, pag. 188

32. Ioachim Crăciun, Cronica lui Șzamoskoy și însemnările lui privitoare la români, Cluj, Ed. Ardealul, 1929, pag. 102

33. Ștefan Mete, Păstorii ardeleni în Principatele române, Arad, 1925, pag. 120

34. Radu Manolescu, Comerțul Țării Românești și Moldovei cu Brașovul (sec. XI V-XVI), București, Ed. „Timpul”, 1965, pag. 46

35. Ioan Proviaș, Dicționar geografic al județului Ialomița, Târgoviște, Ed. Viitorul, 1897, pag. 40

36. Nicolae Iorga, Istoria lui Mihai Viteazul, București, 1978, pag. 142

37. Idem, Istoria armatei române, vol. II, București, 1927, pag. 75; Dan Iliescu, op. cit., pag. 27

38. Constantin C. Giurescu, Istoricul orașului Brăila, București, Ed. Științifică, 1968, pag. 10

39. Ioan Proviaș, op. cit., pag. 51

40. Constantin C. Giurescu, Istoria românilor II, partea I, București, 1937, pag. 264

41. DIR, B veac XVI, vol. V, doc 154, pag. 140

42. DIR, B veac XVII, vol. III, doc 209, pag. 235

43. Călători străini despre Țările Române, vol. I, București, 1968, pag. 404

Mitul bradului regăsit în tradițiile și obiceiurile populare

Vine iarna. Vin iarăși sărbătorile. Vin colindătorii. Aștept cu bucurie “din nou” să se nască Mântuitorul pentru ca, odată cu El, să ne națtem și noi mai buni, mai înțelepți, mai toleranți, mai drepți pentru încă un an.

Mă gândesc că ne vom dori cu toții să avem un brăduț în jurul căruia întreaga familie să se adune, să se bucure.

Oare câți copii s-au apropiat de brăduț și i-au optit :

*“Brăduțule, brăduț dragule,
Ninge peste tine,
Haide, hai în casa mea
Unde-i cald și bine !*

*Pom de Anul Nou te fac,
O, ce bucurie !
Cu betea-l-am să te-mbrac
și steluțe, o mie. “*

Bradul, copac din grupa Gimnospermelor, Conifere, se luptă din totdeauna cu aprigul ger. Cu vântul dezlănțuit, de parcă nimeni și nimic nu-l poate doborî. Poate de aceea, omul a găsit în brad un model de trăinicie, de suportare a greului vieții, un simbol de a nu te lăsa copleșit de dureri, griji și obstacole. Bradul a devenit astfel “un zeu”, un mit.

Ca “arbore cosmic”, bradul este modelul arboricol care concentrează întrînsul o bună parte din activitățile spirituale de ordin mitologic ale românului. El se multiplică în credința și datinile poporului român, în derivate și substitute mitice ce țin de ciclul vieții, de ciclul activităților calendaristice și al sărbătorilor fixe sau mobile de peste an.

Bradul a fost și este prezent în ceremonii și rituri proprii vieții săteanului român : ca arbore de naștere, de înfrățire simbolică între noul născut și un brăduț (“pe fruntea brăduțului / scrisu-i și sorșii finușului”), ca arbore de nuntă care ține loc de mire în prenuntă sau în nunta mortului (“Simulacru bradului sau stâlpul de nuntă” e folosit în ritul public al urcării pe stâlp pentru a lua din vârful însemnele nunții: năframa, smocul de busuoc și plosca de vin și a le înmâna mireșii).

La naștere, bradul, considerat un alter ego al omului în ceremoniile din ciclul familial, este implorat de părinții noului născut să le adopte fiul și să-i asigure protecție magică. Închinatul copilului la brad devenea o necesitate dacă existau indicii că pruncul ar fi fost ursit nefavorabil de ursitoare : “Brade, mării brad / Nu te mânia, / Nu te-nfiora / Rogu-mă brad ție / Să-l primești pe Ion / Făt să-ți fie / Făt iubit / Rupt din tine / și cât trăiești / Să-l ocrotești ...”

Bradul dăruit nu era tăiat, ci doar ales în pădure, iar pe scoarța lui se încrusta numele sau însemnul familiei nou-născutului. La fiecare aniversare a copilului, părinții și rudele veneau la brad, îi închinau ofrande și rosteau rugăciuni. După datină, tânărul luă apoi în grijă bradul, frate spiritual. Neglijarea copacului echivala cu desconsiderarea propriei persoane.

La nuntă, bradul este simbol al virilității, sinonim cu “Steag de nuntă” și “Băpînflorat”... În vorbirea curentă, feciorul de însurat este *voinic ca bradul* sau *înalt ca bradul*. Ceremonialul tăierii și aducerii bradului din pădure poate fi reconstituit, parțial, de unele cântece nupțiale : “*Hai bradule, hai, / Hai c-am să te tai, / C-o bardă tăioasă, / Hai bradule, hai, / Nunta să-mi cinstești / și-o-nveselești...*”

Prin înfrățire și, mai ales prin modul în care este jucat, bradul de nuntă exprimă hotărârea și virilitatea viitorului soț. Obiceiul este întâlnit într-un areal vast din România, variind în funcție de zona.

La înmormântare, dacă cel decedat nu a fost căsătorit, bradul era tăiat din pădure și adus în sat de câte feciori care plecau dis-de-dimineață, legați la cap cu o năframă și cântând melodii de jale. Ajunși în pădure, alegeau un brad tânăr, ingenuncheau în fața lui, îl tăiau din tot atâtea lovitură de topor câți feciori făceau parte din ceată și îl aduceau în sat, pe umeri, cu vârful înainte. Era impodobit apoi ca steag de nuntă, cu inelul mortului și batista înflorată, cu flori, panglici și clopoței. Așa a apărut “Biserica din pădure”, în comuna Gârda, jud. Alba. Brazii plantați la mormintele tinerilor au crescut, formând o adevărată pădure ce inconjoară biserica, locul fiind înscris în traseele turistice.

Bradul de judecată îndeplinea rolul unei instanțe divine. Jurământul rostit în fața arborelui dădea trăinicie. Se practica așa numita “*judectă divină*” a bradului : omul bănuit de a fi săvârșit o fărâdelege era legat de un brad timp de trei zile și trei nopți. Dacă în acest timp nu era sfârșit de fiare sau lovit de trăsnet era lăsat liber și considerat nevinovat. Copacul veronic verde prezida toată judecata obștească : satul se aduna în jurul unui brad pentru a lămuți și potoli conflictele dintre țărani.

Bradul, ca simbol al frumuseții apare în expresii ca : “*frumos ca bradul*”, “*un brad de român*”, este arbore sacru al românilor și exprimă, prin cetina verde, *nemurirea*, aspirația spre o “*ținere fără bătrânețe și viață fără de moarte*”... Prin rădăcinile înfipte adânc în inima pământului și cu ramurile avântate în înaltul cerului, bradul are toate atribuțiile cosmicității. El oferă cuib viețuitoarelor sacre ale “Panteonului românesc” : țarpelui și vidrei la rădăcină, păsării suflet în vârf – acvila...

El este lemn pentru casa de aici și cea de dincolo (*sicriu*).

Ca arbore fertilizator împlântat între arborii fructiferi, ca arbore de bun augur în colindele iernale, ca arbore de judecată (bradul de jurământ și bradul justițiar), ca arbore funerar pus la capătul mormântului și care ajută în marea trecere a sufletului ipeste apa Sâmbetei sau Marea Neagră, ca arbore de pomană substituit printr-un pom fructifer, ca stâlp de armindenii, profilacticii și purtători de icoane și, în fine, ca monument stiliform, colorat, în jurul căruia gravitează o bună parte din dai monologia, semideologia și eroologia mitică...

Toate aceste funcții magico-mistice, rituale și ceremoniale fac ca bradul să fie prezent în toate sectoarele literaturii populare: legende, balade, basme, colinde, proverbe, strigături și în toate creațiile spirituale legate de străvechiul fond mitologic al poporului român.

Ar mai fi interesant de știut că sacralitatea bradului a căpătat în conștiința păstorilor români valențe magico-religioase. Un exemplu : “biserica de brazi din munte” – un pălc de brazi răzleți, plantați în cerc sau definiști în formă de pădurice de brazi, în care păstorii se logodesc sau se căsătoresc cu fetele din sat, când vin la stână ca să se sustragă voinței părintești. Căsătoria în “biserica de brazi din munte” era efectuată sumar de un cioban bătrân, fie chiar de un preot.

Bradul ca simbol al puterii, îl regăsim pe monede sau pecepi domnești (a lui Vlad Păpăș).

Ca simbol al belugului, la noi și are locul în cea mai mare sărbătoare a creștinătății – Crăciunul. Cu această ocazie, bradul este împodobit de întreaga familie, iar sub crențurile lui se pun darurile. Acest obicei are o mare putere de împănare în mințile copiilor și este împrumutat din lumea Europei apusene (iată încă o dovadă că teritoriul românesc este integrat în spațiul european din vremuri de demult).

Acest obicei aparține lumii germane păgâne. Astfel, în secolul al XV-lea îl găsim la Strassburg, în Alsacia și Lorena. Ca datină de Crăciun, la noi, se pare că până la sfârșitul secolului al XIX-lea se întâlnea numai în casele nemților din zona Sibiului, Făgărașului și Bistriței.

Astăzi, sărbătoarea “pomului de iarnă” rămâne cel mai așteptat eniment al copiilor și nu numai. Bradul strălucitor aduce cu el adevărate miracole atât pentru cei mici cât și pentru cei mari, miracole divine care lasă în suflet amintiri care te fac să nu-ți uiți niciodată copilăria și te fac să fii din nou copil, chiar și pentru o clipă.

și privind steaua din vârful bradului parcă auzi:
“*O, brad frumos
Cu cetina tot verde,
Tu ești copacul credincios
Ce frunzanu și-o pierde...*”

Prof. biologie gr.I ST UPCANU VALERIA
“coala nr-2 “I. H. Rădulescu”
Urziceni, Ialomița

CONSERVATORISMUL ROMÂNESC ȘI PROBLEMA INDEPENDENȚEI ÎN CONTEXTUL CRIZEI ORIENTALE

STUDIUL VII

După toate evenimentele care au trecut și după care România a făcut proba maturității ei politice, Europa ar trebui să ne sprijine și apere de pretențiile țariste pentru că în altă ordine de idei "aceeași Europă, n-ar fi fost întemeiată a ne părăsi la poftele unui învingător laom dacă am fi rămas spectatori nemiocați la marea luptă care ne angaja, noi cei dintâi interesați în cestiunea independenței popoarelor?". Presupunând că nu am fi participat la evenimentele militare și că Rusia ar fi fost în vinsă "Turcia învingătoare...s-ar fi amuzat a se micșora (pe sine) acordându-ne independența, ea care ne tratase așa de peste picior înaintea resbelului?. Vedem bine...că, apucați în această dilemă de a trebui să suferim sau nu de mâna Turcilor victorioși sau de a Rușilor, n-am putut vedea mântuirea decât în Convențiunea din 13 aprilie"⁶⁹.

Pe aceeași linie mergea și Generalul I. Em. Florescu care, într-o broșură publicată în toamna anului 1877 *critica* guvernul radical pentru că a admis participarea masivă a trupelor române la luptele din Bulgaria. Subliniind că Parlamentul s-a „pronunțat pentru apărarea țării, iar nu și pentru trecerea hotarelor”⁷⁰, autorul sublinia că, în ultimă instanță trebuia să procedăm ca piemontezii care au dat un corp de 15 000 de oameni în războiul Crimeii și să nu expunem în treaga armată peste Dunăre cu tot materialul nostru de război căci aceasta n-ar conveni intereselor țării și ar constitui o adevărată nebulie”⁷¹. În același sens generalul Florescu *critica* trecerea domnitorului peste Dunăre și numirea lui în funcția de comandant al trupelor ruso-române de la Plevna fără aprobarea Camerei, acuzând în același timp și pe primul ministru că ar fi luat hotărârea un dictator. După căderea Plevnei elogiile la adresa contribuției lui Brătianu la menținerea optimismului politic și la risipirea îndoielilor au început să curgă. Generalul Cernat vedea în el omul care prin voiașă sa făcuse ca armata română să piară și să „afirme prin fapte vitalitatea și îmbămbântul său național”⁷². C. A. Rosetti releva că, în condiții interne dificile, când numeroși oameni politici nu urmăreau decât scopuri personale, I. C. Brătianu luptase nu numai împotriva reacțiilor interne și externe, dar dovedise un deosebit simț politic, spre a în fapturi „minunea” urmărită de la 1848, anume să se dovedească unor conașionali sceptici că românii erau capabili de luptă, când era vorba de o cauză mare, dar să se arate și Europei că erau o națiune. Grație priceperii lui politice, independența constituia pentru Europa o „minune” de ceea ce fusese în stare să facă România⁷³. Carol I însuși releva că în acele momente furtunoase „eful guvernului fusese „conducătorul răsunător al politicii care a creat pozițiunea de azi a României”⁷⁴.

În planul opus al optimismului puțin forțat al Principelui, P. P. Carp-conservatorul care urmărea fiecare micșurare a guvernului radical

întreba de ce în mesajul tronului, analizat în edința Senatului din 26 noiembrie 1877 nu se pomenea nimic despre situația politică a țării, despre planurile actuale concrete sau despre speranțele pentru viitor. El acuza guvernul de politică duplicitară criticând faptul că acesta a aruncat țara într-o întreprindere despre ale cărei consecințe nu avea habar. Carp readucea în discuție poziția pe care o avusese în aprilie 1877 când a fost împotriva implicării armate a țării în conflictul din Balcani iar reprezentanții guvernului i-au reproșat că-i acuză pe nedrept. În sprijinul *criticii* sale Carp aducea punctul de vedere al lui Kogălniceanu care suna astfel: „...dar, zice onor D. Carp, că vrem să trecem peste Dunăre. Al! Aceasta este altă cestiune. Dacă într-adevăr s-ar vedea un singur cuvânt prin care s-ar împinge țara de a nu rămâne în hotarele ei și de a se încerca să primejduiască ceea ce are, atunci onor D. Carp ar avea dreptate să vie și să ne acuze că am aruncat țara în eventualități periculoase”⁷⁵. Carp insistă asupra faptului că, fără a dori să atace sau să acuze pe cineva cu privire la starea de facto a țării, a dorit să sublinieze că unii oameni politici sunt de părere că dacă țara ar fi urmat altă cale „poate că politica noastră națională ar fi câștigat mai mult decât până acum”⁷⁶. Guvernul radical, considera Carp, a pornit la acest drum fără un orizont clar definit. Pornind de la concepția lui Kogălniceanu conform căreia în situația în care se afla România existau trei căi de urmat: neutralitatea, trecerea Dunării sau apărarea teritoriului, Carp îl combattea folosindu-se de afirmațiile acestuia: „Nu vom lua drumul ca să facem ceea ce a făcut domnul Cantemir, ca să ne unim franc și direct cu Rusia, să trecem Dunărea și să luăm și noi parte la emanciparea popoarelor creștine din Orient. Iată un drum care nu ar fi de aruncat, cu condițiunea d-a cere și obține avantaje ca independența, gurile Dunării, Dobrogea, cari din nenorocire nu există. Am ales deci acel drum care constă nici în a sta cu mâinile în sân, nici în a trece Dunărea cu rușii”⁷⁷. Criticile lui Carp au continuat să vizeze faptul că după ce am încheiat convenția din aprilie 1877 fără prea mari promisiuni am mai trecut și Dunărea tot fără garantarea unor avantaje. În situația în care se afla la acea oră România nu și mai avea soarta în mâini, ea nu mai dispunea nici de forțele, nici de hotărârile sale. Carp considera că mai înțelept pentru România ar fi fost „să așteptăm atacul la noi” în condițiile în care însuși ministrul de externe califică drept primejdioasă această întreprindere.

De pe pozițiile omului politic acum, fostul ministru de externe - V. Boerescu - în intervenția din Senat din 17 aprilie 1877 face o pertinentă analiză gestului politic al radicalilor de a încheia convenția militară cu Rusia. Judecând din perspectiva necesității trecerii Dunării de către trupele rusești, Boerescu e de acord cu

necesitatea încheierii convenției dar subliniază aceeași necesitate a menținerii neutralității și respectării convenției de la Paris din 1856. Discursul lui Boerescu, extrem de echilibrat și moderat încearcă să pună în adevărată lumină situația politică în care se găsea România raportat la politica națională tradițională practică în raport cu turcii și marile puteri: „Această politică tradițională și adevărat națională, urmându-se până acum, să vedem unde ne-a condus ea? Ne-a condus la tratatul de la Paris din 1856 și la convențiunea din 1858 prin care ni se recunoaște existența noastră politică. În aceste tratate internaționale, pentru prima oară ni se recunosc drepturile noastre politice, pentru prima oară Europa garantează existența României. Turcia, împreună cu noi se admite ca făcând parte din echilibrul european, și se declară neutralitate Statului nostru. Este adevărat însă, că această neutralitate, nu se garantează în mod special, ci deodată și împreună cu aceea a imperiului otoman”⁷⁸. Această specificitate interpretată de Boerescu drept o lacună a tratatului de la Paris este de fapt firul de dependență dintre noi și puterile garante. Fără el dispărut garanția teritorială din partea Puterilor Europei iar conservatorii înțelegeau prea bine acest lucru când manifestau rezerve la încheierea convenției militare româno-ruse: „Garanția neutralității noastre deși imperfectă, însă este reală”⁷⁹. Concluzionând Boerescu considera că până la următoarea guvernare nu prea a avut de ales în ceea ce privește încheierea convenției cu Rusia iar Senatul nu ar face un lucru bun respingând-o și dând astfel un vot de blam guvernului: „Ei bine, D-ilor, în principiu nu văd nici un rău în faptul încheierii acestor Convențiuni. Poate că dacă eu aș fi fost chemat să închei aceste convențiuni, nu aș fi primit multe din clauzele ce ele conțin. Însă aceasta este o apreciere personală. Țiu că o convențiune făcută ori se primește, ori se respinge în total: că nu se poate modifica. Principiul dar rămâne că Convențiunea nu poate constitui o violare a principii lui neutralității”. Boerescu preia punctul de vedere al lui Manolache Costache Epureanu pe care îl citează: „Să declarăm mai întâi că menținem și continuăm a menține neutralitatea și tractatul din Paris și să votăm apoi convențiunea cu toții”⁸⁰.

⁶⁹ Ibidem, p. LIV

⁷⁰ I. Em. Florescu, *Câteva cuvinte asupra intrării în acțiune a trupelor noastre*, București, 1877, p. 7.

⁷¹ Ibidem, p. 8 și 12.

⁷² I. C. Brătianu, *Acțiune și cuvânt*, vol. III, p. 142.

⁷³ *Din corespondența familiei I. C. Brătianu*, vol. V, p. 52-56.

⁷⁴ I. C. Brătianu, *Acțiune și Cuvânt*, vol III, p. 151.

⁷⁵ P. P. Carp, *Discursuri*, vol I, 1868-1888, Editura Socec, București, 1907, p. 154.

⁷⁶ Ibidem.

⁷⁷ Ibidem, p. 155.

⁷⁸ B. Boerescu, *Discursuri politice, 1859-1883*, vol II, 1874 - 1883, București, Editura Socec, p. 663-664

⁷⁹ Ibidem, p. 665

⁸⁰ Ibidem, p. 681

JUDEȚUL IALOMIȚA ÎN PERIOADA INTERBELICĂ

ÎMPĂRȚIREA ADMINISTRATIV-TERRITORIALĂ (II)

În anul 1929, în ideea unei mai mari descentralizări, a fost pregătită o nouă reformă administrativă, pusă în aplicare începând cu 3 august, dar care până în 1934 a fost modificată succesiv, ajungându-se în 1935 la situația de la 1925¹³. O nouă lege administrativă a fost votată la 27 martie 1936, iar regulamentul de aplicare a intrat în vigoare la 18 februarie 1937. Se menținea împărțirea statului în județe, având plăși, iar așezările erau împărțite în comune urbane (orașe reședință și orașe nereședință) și comune rurale (cuprinzând satele)¹⁴. Prin constituția din 28 februarie, care a fundamentat regimul de autoritate monarhică, instaurat de regele Carol al II-lea, se înființașă pînă, ca notă unitate administrativă, iar județul și plasa, deși menținute, deveneau circumscripții de control, în cuprinsul cărora intrau orașele și comunele, cu satele lor. Județul Ialomița era inclus pînă în Mării, cu reședința la Constanța, pînă care mai cuprindea județele Constanța, Caliacra și Durostor¹⁵.

În anul 1938, județul avea patru orașe, anume Călărași, Slobozia și Urziceni; față de perioada anterioară, se adăuga Fetești, declarat oraș în anul 1934. Existau 149 de sate, grupate în opt plăși.

Plasa Călărași cuprindea satele: Barza, Boșneagu, Căcomeanca, Carol II, Călărași Vechi, Ceacu, Ciocănești, Cuza-Vodă, Dichiseni, Dorobanțu, Făurei, Gămuș, Independența, Mircea-Vodă, Model, Radu-Negru, Rasa, Rosești, Ștefan-Vodă, Tonea, Ulmu, Vărăști, Voevodul Mihail și Zimbru.

Plasa Căzănești cuprindea satele: Andrășești, Balaciu, Bordușești, Căzănești, Ciocina, Cocora, Colelia, Crunți, Malu, Munteni-Buzău, Orboești, Orezu, Reviga, Rovine, Sărăpeni, Sfântu Gheorghe.

Plasa Dragoș-Vodă cuprindea satele: Albești, Buești, Crucea, Dragalina, Dragoș-Vodă, Floroaica, Ghimpași, Marsilieni, Mihai Vițeazul, Pelinu, Plevna, Socoalele, Valea Rusului, Vlad Țepeș.

Plasa Fetești cuprindea satele: Bordușeni, Cegani, Cocargeaua, Cocargeaua Nouă, Făcăeni, Găldău, Jegălia, Maltezi, Pietroiu, Stelnică, Șoacăriciu.

Plasa Lehliu cuprindea satele: Arșari, Axintele, Copuzu, Crășani, Domnița Maria, Dor Mărunt,

Frumușca, Horia, Lehliu, Lupșanu, Nucetu, Radu Vodă, Rași, Râșvani, Sălcioara, Săpunari, Ștefănești.

Plasa Slobozia cuprindea satele: Amara, Bora, Ciulnița, Constantin Brâncoveanu, Cosâmbești, Gimbașeni, Grivița, Ion Gh. Duce, Ion Ghița, Ion Lahovari, Ivănești, Mărculești, Miloșești, Misleanu, Motălva, Nicolești, Perieți, Poiana, Pribegi, Prințesa Elena, Slobozia Nouă, Sniama, Traian.

Plasa Pândărei cuprindea satele: Brătianu, Bucu, Chioara, Dumitrescu, Ferdinand I, Frâbilești, Gheorghe Lazăr, Giurgeni, Gura Ialomiței, Hagieni, Iazu, Luciu, Mihail Kogălniceanu, Ogradă, Piuța Petrii, Platonești, Săveni, Suduți, Pândărei, Pândărei Gară, Valea Cioiși, Vlădeni.

Plasa Urziceni cuprindea satele: Alexeni, Amărești, Bărbulești, Bărcănești, Borănești, Broșteni, Condești, Coșereni, Eliza - Stoenești,

Gârbovi, Grindași, Grindu, Jilavele, Manasia, Moldoveni, Patru Frați, Prințesa Maria, Rădulești, Slătioarele, Speteni, Ulmești, Valea Măcrișului¹⁶.

Comparația cu situația din urmă cu un deceniu și jumătate arată că, deși fuseseră menținute ca subdiviziuni cele opt plăși, componența lor era mai mult sau mai puțin modificată. Disparuse plasa Rovine și apăruse plasa Dragoș-Vodă¹⁷, iar locul plășii Ciocănești apăruse plasa Călărași, care reunea așezările din sudul județului. O analiză pe hartă a situației așezărilor menționate în 1925 și a celor menționate în 1938 indică dispariția, pe de o parte, a unor sate și cătune, deja intrate în destrămare încă înainte de războiului, iar pe de altă parte, apariția unor sate, ca urmare a masivelor împrițirilor din anii 1921-1922. Astfel, față de anul 1925, nu mai existau așezările de la Fundu-Crășani, Săulescu, Inimă-Rea, Dâlga Mare, Dâlga Mică, Cărâuș, Crășani-Mazili, Crășani-Eforie, Morile, Sfântu Vasile, Măgureni¹⁸ etc. Altele aveau vatra strămutată, datorită repetatelor revăsări ale râului Ialomița: Rași, Sărăpeni și Piteșteanu.

Cu aceeași suprafață și cu o populație care, potrivit recensământului din 1930, era de 295 500 locuitori, județul Ialomița se situa, ca întindere, între cele mai mari unități administrative teritoriale ale României interbelice, iar ca populație, între ultimele zece județe ale țării.

Prof. Drd. Ștefan GRIGORESCU

NOTE.

¹³ Ion Alexandrescu, Ion Bulei, Ion Mamina, Ioan Scurtu, Enciclopedia de istorie a României. Ediția Meronia, București, 2000, p. 469.

¹⁴ Ibidem, p. 469.

¹⁵ Ibidem, p. 471.

¹⁶ Enciclopedia României II. Pară Românească. Imprimeria Națională, București, 1938, p. 239.

¹⁷ Nesuprapuse.

¹⁸ Ciocărlia și Cotorca nu erau menționate ca așezări aparte în 1938, fiind incluse la orașul Urziceni.

Județul Ialomița în anul 1938.
După Enciclopedia României, II, ed. 1938.

Vasile Alecsandri – între genialitate și ignorare

(urmare din pagina 16)

Alexandru Bulandra merge mai departe cu o cantelă de dezvoltări, descoperind mecanismul prin care „Miorița” lui Vasile Alecsandri a devenit „baladă populară” și s-a multiplicat într-o pletoră interminabilă de variante ajunse în repertoriul tuturor lăutarilor. Culese, clasificate de folcloriști cu a-a-zise metode științifice, variantele au umplut tomurile și bibliotecile în stăutulor de cercetări, dar n-a observat nimeni că abuzul „științific” este tot atât de nociv ca prostia cea mai vulgară, iar esențialul nu s-a observat: cursa întinsă de Vasile Alecsandri a înțeles pe toate geniile literare, de la Eminescu la Blaga și la Călinescu, pe folcloriști și devotați profesioniști, dar mă abțin să mai dau nume, pentru că, laolaltă, îi pândesc nicicum o picătură, ci un ocean de naivitate, pentru a mă feri de învinovățirea de ridico.

Acum câțiva ani am discutat cu un foarte cunoscut profesor și folclorist bucovinean, Ion Filipciuc, specialist în „mioritologie”. Cum m-a luat gura pe dinainte, i-am relatat despre preocupările unui inteligent esist de a tăia nodul gordian. Drept replică, distinsul încununat cu laurii academici de „doctor în filologie” mi-a tăiat-o scurt și autoritar: „Individul dumitale este un impostor!”

Eminescologul și, mai nou, cel mai important specialist în opera lui George Bacovia, autor al unui studiu fundamental în domeniul, Theodor Odreanu, demonștră că în literatura română avem trei mari universuri poetice: mioritismul, eminescianismul și bacovianismul. Oare nu cumva lucrurile scapă de sub control și iau o altă turnură, când aflăm că „mioritismul” este de fapt creație a bardului de la Mircea, creație evadată dintr-o carte și devenită, printr-un complicat mecanism, „produs folcloric”?

Alexandru Bulandra va avea din greu de muncă împotriva inerțiilor, pentru că este foarte dificil să schimbi mentalități, inclusiv în critica literară, sau mai ales. Dacă Ion Filipciuc pare cu nădejde proptit în băta sa mioritică, Theodor Codreanu, cu porți mult mai deschise spre marea poezie, nu are încrâncenări inutile, nici nu este rudă spirituală cu badea ciobanul să-i apere interesele.

Prin urmare, așteptăm ca lupta dreaptă în „cazul Miorița” să se îndărjească, reacidându-se, în cele din urmă, lui Vasile Alecsandri un bun pierdut, iar poporul român un geniu poetic mai mult. S-ar mai deschide marea problemă a lăutarului Petrea Creșul Țolcan. El nu este, la fel, un geniu ignorat al poeziei române? Înclusiv Ion Filipciuc și Theodor Codreanu sunt rugați să mediteze și să ajute la o curățenie deja începută de Alexandru Bulandra. Lăutarul brăilean este autorul cunoscut al baladelor „Oaia năzdrăvană”, „Kira Kiralina” și a altor zeci de mii de versuri consemnate „folcloric” de G. Dem. Teodorescu, dar numele scriitorului se scufundă, de peste o sută de ani, într-o ignorare totală, în ciuda fenomenului sale creației literare.

Vasile Alecsandri – între genialitate și ignorare

În jurul baladei „Miorița” s-au întrepesut cele mai fascinante legende literare, s-au înghesuit cele mai încurcate păinjeniri. Nu există minte luminaată în cultura românească a ultimului secol și jumătate să nu-și fi adus obolul pe altarul mioritic, născocind cele mai fantaziste ipoteze și origini. Așa se face că un critic, bizar în felul său, cu metodele de a măsura o capodoperă cu metrul de croitorie, ca pe o bucată de stofă pentru pantaloni, a decretat-o cea mai importantă baladă păstorească din lume, marea capodoperă a literaturii pastorale. Un altul, nici mai mult, nici mai puțin, i-a scormonit obârșile și, bineînțeles, i le-a găsit în civilizația dacică. S-au clădit cariere întinșifice, catedre academice și universitare, s-au câștigat titluri magna cum laude de doctori în filologie, etnografie, s-au mâncat tone de pâine albă de profesori docenți, care clamau și încă o fac, de la distins tribunale, cele 123 de versuri ale „Mioriței” în varianta lui Alecsandri (1821-1890), bucolic bard de la Mircești, sau cele peste o mie de variante adunate, clasificate, comentate de specialiști notorii, precum Gheorghe Vrabie, Adrian Fochi, Al. I. Amzulescu, pentru a nu pomeni decât trei nume dintr-o listă înregistrându-i pe toți folcloriștii români, fără vreo lipsă la apel.

Toate antologiile de poezie încep, invariabil, cu poemul mioritic, Lucian Blaga a înnobilit filozofic „spațiul mioritic”, ca pe dimensiunea fundamentală a spiritualității românești. În țara asta totul a devenit „mioritic”, de la opincă la vlădică, de la soartă la mămăligă, de la isonul enescian la jocul fotbalistilor. Probabil, cele mai cunoscute versuri în limba „mioritică” a cetățenilor români sunt: „Pe-un picior de plai / Pe-o gură de rai”. Cine este autorul acestor stihuri dictate de Dumnezeu mioritic unui cioban din munții Vrancei, sau, după alte vorbe, de baciul Udrea de sub piscurile Ceahlăului cui altuia decât lui Vasile Alecsandri? Mare Dumnezeu! Fericit cioban vrâncean! Fie binecuvântat badea Udrea că a lăsat jînțipa pe focul de sub pirosții ca să-i cânte bardului „Iată vin în cale / Se cobor la vale / Trei turme de miei / Cu trei ciobăni.”

Dar autorul? Nu încape nici o îndoială, geniul „mioritic”, ciobanul de la târlă, badea Ion și Gheorghe, inclusiv Udrea. De o sută cincizeci de ani răspunsul adevărat apăsă greu pe umerii lui Vasile Alecsandri, pentru că pe toți criticii literari, folcloriștii, editorii, muzicienii, filozofii i-a fascinat nunta cosmică a ciobanului și „Preoți, munții mari, / Păseri, lăutari, / Păsărele mii / Și stele făclii !...”

Asta e!

Tot de o sută cincizeci de ani îndoiala sapă la temelii fabulosului templu mioritic.

O carte precum „Vasile Alecsandri și cazul Miorița – o anchetă literară”, de Alexandru Bulandra, se lasă de prea multă vreme așteptată. S-au adunat destule dovezi că nu „geniul” badei din Vrancea, ori din Ceahlău, a frământat aluatul de unde s-a părguit „Miorița”, ci mîntea poetului care a tipărit „Poezii populare ale românilor” (1852), la început în prea vremii, în almanahuri, apoi în ediție definitivă (1866).

Alexandru Bulandra nu este filolog cu patalame, critic literar, folclorist, nici, Doamne ferește, „miorișolog”, ci un ilustru necunoscut, cu o solidă cultură filozofică, un logician impecabil, un eseist de mare talent, bibliotecar într-un oraș de provincie, Urziceni, pentru a fi exact.

Apariția volumului I a amplului său studiu despre faimoasa baladă și aluviunile îngrămădite împrejurul ei până la sufo care, legendă goală și pseudoeuclidiene vine să zdruncine peste un secol de cercetare cam pe lângă obiect, de braconaj pe moștele altora, de abuzuri involuntare în numele întinșei și a specificului național, căzând mii de victime pe un câmp de luptă greșit ales.

După un labirint de demonstrații logice, unde analizele coboară până la cele mai mici detalii, cu o cantitate enormă de exemple din toate baladele românești, dovedind că Alexandru Bulandra cunoaște domeniul cât toți doctorii docenți la un loc, concluzia este simplă ca un acord perfect compus de Johann Sebastian Bach: la originea fenomenului „Miorița” se află un poem de 123 de versuri creat cu mîntă bătăi de cap, timp de ani și ani, mai mult decât i-a luat lui Eminescu pentru „Lucaefărul”, de nimeni altul decât autorul pastelurilor, numitul Vasile

Alecsandri, mare bard al românilor, până a venit George Călinescu și l-a dărâmat de pe culmile poeziei, căfăninându-l în pisc pe autorul „Scrisorii III”, inclusiv cu titlul de „poet național”.

Deloc anticălinescian, deloc împotriva lui Gheorghe Vrabie, Adrian Fochi sau a lui Al. I. Amzulescu, logicianul Alexandru Bulandra face cu război în dependențele literaturii, pune mătura și fărăușul pe erorile tuturor, face disecția, ca la morgă, a modului cum a acționat Vasile Alecsandri, cinic și pragmatic, pentru a-și construi capodopera și a-i da un veșmânt străin, dar folcloric, dar „național”. Până la urmă vicleanul bard de la Mircești a căzut în propria capcană, iar „Miorița” i-a fost smulșă dintre propriile coperte și a fost atribuită „autorului anonim”, ciobanului mioritic, a geniului popular românesc.

Nimic fals, dar poetul cult Vasile Alecsandri aparține aceleiași „geniu românesc”, cu toate că era proprietar de conac, de moși, și puțin lipsit să nu ocupe locul lui Al. I. Cuza pe tronul Principatelor Unite, pe când ciobanul nu stăpânea oile, ci era numai în grijitorul lor. Asta, pentru a fi mucalși, aruncând o piatră în fereastră tuturor proștilor, care credeau că poporul era alcătuit numai din plugari și ciobani, „boierii” dispărând din calculul „materialismului istoric și dialectic”!

(continuare în pagina 15)

HELIX

ADMINISTRAȚIA

Tiparul executat la S.C. „Tigris Com” S.R.L.
Slobozia – Ialomița; Cod. 8400, str. Ianache, Lot 2
Tel: 0243 234480; 0744 356 593, E-MAIL: TIGRIS-COM@xnet.ro

Revista poate fi procurată din rețeaua CARTEXIM, de la sediul
redacției și de la Biblioteca Municipală Urziceni

Revista „HELIX” figurează în catalogul publicațiilor interne la nr. 9028

Parteneri: Muzeul Județean Ialomița, Biblioteca Județeană Ialomița „Ștefan Bănulescu”,
Muzeul Național al Agriculturii, Centrul Cultural UNESCO „Ionel Perlea”,
Centrul Creșterii Populare Ialomița, Consiliul Județean Ialomița

Sponsori: CONMET Slobozia, TRANSMIM Slobozia,
STRUCTURAL CONS Slobozia, CONTE Slobozia

REDACȚIA

CRITICĂ - Anghel PAPACIOC
PROZĂ - Virgil DASCĂLU
POEZIE, TEATRU - Ștefan CODRIN
ESEU, TRADUCERI - Oliviu VLĂDULESCU
FILOZOFIE - Nicolae STAN
ISTORIE, ARHEOLOGIE - Florin VLAD
ARTĂ - Ana-Amelia DINCĂ
MUZICĂ - Nicolae ROTARU, Ștefan NEAGU
ETNOGRAFIE, TRADIȚII POPULARE - Răzvan
CIUCĂ, Cristi OBREJAN
EVENIMENT CULTURAL - Nicolae TACHE,
Doina ROȘCA
INTERVIU, REPORTAJ - Ion ALECU
MINORITĂȚI - Gh. PĂUN - Ialomițeanu
REDACTOR ȘEF - Gheorghe DOBRE